

Petak, 14. jun 2002.
Svedok Klaus Nauman (Klaus Naumann)
Svedok Miljazim Tači (Milazim Thaqi)

Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.01 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hajde da nastavimo tamo gde smo stali juče. Ja sam vas pitao o ciljevima. Recite mi, molim vas, ko je dozvolio bombardovanje centralne televizijske stanice, centralnih studija Radija televizije Srbije? Kao što znate, to je bila kompletno civilna meta, nije bilo vojnih zgrada u okolini uopšte.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, postoje izvesne sumnje da li je to bio kompletno civilni cilj, kao što vi tvrdite. Neki ljudi veruju da je to takođe korišćeno za komunikaciju. Bombardovanje TV tornja je čak odobreno od strane Generalnog sekretara NATO-a (NATO Secretary General).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro to, ali po ovom vide-nju, kako ovde piše, ja vam citiram: "Moguće da su žrtve među civilima koji su radili u RTS velike zbog prividnog propusta NATO da pruži jasno prethodno upozorenje". To znači, pošto gađate celu Jugoslaviju, smatrate upozorenjem da su svi ciljevi praktično najavljeni. Je li to hoćete da kažete?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: U izvesnoj meri da, ali isto tako moram da dodam da sam ja bio tamo samo do šestog maja i dalje nisam pratio situaciju u detalje, jer kao prvo nije bilo potrebe za tim, a kao drugo, nisam imao pristup detaljnoj informaciji. Neke promene su se desile posle nesrećnog incidenta sa kineskom ambasadam sedmog maja, i ja ne znam kako su se detaljno odvijali razgovori posle toga. Jedino što mogu reći da je posle 6. maja naša politika bila da se usredsredimo na ciljeve vojne prirode i to smo i radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde, u ovoj izjavi, koju je ova institucija priredila, nazvana "Finalni izveštaj", i dostavljena je Tužilaštvu za tim ustanovljen da prati kampanju bombardovanja NATO u Saveznoj Republici Jugoslaviji, da li su predstavnici Brisela (Brussels) u NATO-u rekli "Amnesti Internešni" (Amnesty International) da oni nisu koristili nikakvo konkretno upozorenje jer bi to vodilo pilote u rizik da promaše. Dali je to tačno?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Šta vi mislite pod "bilo konkretno upozorenje"? Kome? Upozoriti koga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Konkretno upozorenje, koje bi značilo suočavanje i upozorenje prema članu 57 Drugog protokola Ženevske konvencije (Second Protocol of the Geneva Conventions), kada gađate metu takve prirode, kaže se ovde u dokumentu optužnice, materijal kojim je snabdeveno Tužilaštvo, o kome ste vi govorili u Briselu, nije sadržavalo nikakvo konkretno upozorenje jer bi piloti možda rizikovali da promaše. Je li tako?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja treba to da kažem, gospodine Miloševiću? Treba li ja to da kažem?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Ovde nema nikakvog imena. Sve što se ovde kaže to su rekli predstavnici NATO, ono što su oni rekli to znači da nema nikakvog konkretnog upozorenja?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Sadržaj upozorenja je bio diskutovan na Savetu NATO, to je ispravno, i tu je rečeno da smo mi

dobili jasno odobrenje da možemo da napadnemo mete širom Savezne Republike Jugoslavije i to je smatrano kao dovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste već spomenuli kinesku ambasadu, zamolio bih vas da komentarišete samo jedan pasus, ovde ima prilično mnogo o kineskoj ambasadi. Navodno se nije znalo gde je kineska ambasada, iako su stotine stranih diplomata bile po prijemima u toj istoj kineskoj ambasadi i vrlo dobro znali gde je ta zgrada. Evo citiraću vam šta ovde piše pod tačkom 85, u ovom materijalu Tužilaštva: "Mišljenje je komisije da posadi aviona koja je izvršila napad", govorim znači o Kineskoj ambasadi, "ne treba pripisati bilo kakvu odgovornost zbog toga što im je zadata pogrešna meta, kao da je i neprimereno da se viši rukovodioci pozivaju na krivičnu odgovornost zbog ovog incidenta jer su od službenika druge agencije dobili pogrešne podatke". Kako komentarišete ovo? Da li je ovo ruganje i Kinezima i istini?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja ne želim da odgovaram na ovo ili da izbegavam vašu poentu, ali moram da vas podsetim da ja više nisam bio u NATO kad se ovo desilo. Tako da ja ne znam mnogo više od ovoga što zna široka javnost, što se moglo pročitati u štampi o kineskoj ambasadi. Jako mi je žao, ne mogu vam dati nikakvu bolju informaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako objašnjavate napade na konvoj albanskih izbeglica? Kako objašnjavate gađanje bolnice "Dragiša Mišović" u Beogradu, uključujući porodilište te bolnice, žrtve koje su tada bile?

SUDIJA MEJ: Gde je pitanje? Jedno po jedno pitanje. Gospodine Miloševiću, prvo pitanje se odnosi na navodni napad na kolonu albanskih izbeglica. Možete li nam na to odgovoriti? Ne, ne možete postavljati niz pitanja i onda očekivati da svedok odgovara i tačno i racionalno. Prvo pitanje glasi konvoj izbeglica.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Mislim da je NATO jasno izjavio da je ovo tragična greška. Greška pilota, i mislim da niko zbog

toga ne žali kao vojno rukovodstvo NATO što se ovako nešto desilo. To je jedna od onih nesrećnih stvari koje se dešavaju u ratnim operacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je onda vaše objašnjenje. A recite mi ko je odobrio upotrebu kasetnih bombi koje su bacane, kao što znate, i širom Kosova i po gradovima, uključujući i jedan od najvećih gradova u Srbiji, Niš, centralno njegovo gradsko jezgro. Tamo je izranjavano mnogo građana, pogotovo dece od kasetnih bombi. Ko je odobrio upotrebu kasetnih bombi i ko je odobrio upotrebu sredstava sa osiromašenim uranijumom?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: U redu, ovde ima dva pitanja. Prvo što se tiče kasetnih bombi, ja nisam svestan da su kasetne bombe korišćene u napadima na gradove dok sam ja bio u vojnom komitetu. Korišćenje kasetnih bombi za vojne ciljeve je bilo uključeno u odobrenje za vazdušni napad uopšte i to konačno odobrenje za vazdušnu operaciju dao je Savet NATO (NATO Council). Što se tiče sredstava sa osiromašenim uranijumom, on predstavlja deo opreme američkih aviona koji su korišćeni protiv tenkova, i pošto ova municija spada u opremu ovih aviona i pošto su ti avioni uključeni u onaj nalog za borbu, i to je odobreno u okviru opšteg odobrenja za vazdušni napad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to podrazumeva, pošto kažete da je u pitanju borba protiv tenkova, da se nisu smele koristiti u bombardovanju gradskih centara kao što je Niš? Ispred bolnice, ispred pijace, ispred Univerziteta u Nišu i raznih drugih mesta.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ako nije bilo nikakvih vojnih ciljeva sakrivenih u tim zgradama i u tom području, onda takva municija nije korišćena protiv civilnih ciljeva. Ukoliko je neko koristio kamuflažu i taktiku kamuflaže da sakrije tenkove, recimo u okruženju bolnica, onda je pitanje ko je prvi prekršio međunarodno pravo i ko je iskoristio zaštitu koju uživa Međunarodni crveni krst (International Committee of the Red Cross) tako što je stavio vojne ciljeve u područje zaštićenih zona, i ko je onda napao te voj-

ne ciljeve. Moram reći pred ovim Sudom da se ne sećam nijednog slučaja da je NATO napao neku bolnicu. Ja za to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ne znate, i to je odgovor. Vi ste izjavili da su vežbe naše vojske u zimu 1999. godine bile navodna priprema za akciju protiv kosovskih Albanaca. Sad vas pitam kao generala, s obzirom na pretnje NATO još od sredine 1998. godine, a intenziviranje tih pretnji krajem 1998. i početkom 1999. godine, da li je vama logično da jedna zemlja kojoj se preti i na čijoj granici i prema Makedoniji i prema Albaniji se gomilaju trupe NATO, ne preduzima ništa u pogledu rasporeda svojih snaga da zemlju brani?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Pa odbrana zemlje, to jest odbrana vaše zemlje u ovom slučaju je apsolutno legitimna stvar i ja se sa vojne tačke gledišta ne bih nikad protivio takvoj meri. Međutim, ako se jasno vidi da su ove vežbe preduzete da bi se pojačale trupe za zaštitu granice, onda mislim da u ovom slučaju to nije bilo tako očigledno kao što vi pokušavate da kažete. Ono što smo mi videli, to su pokreti trupa u tim zimskim vežbama koje su više ličile na pripreme za snage izvan Kosova da uđu i da se razmeste na Kosovu. Kada bi sve to bilo učinjeno na takav način, gospodine Miloševiću, da ste vi doveli do nivoa ratnog stanja 52 korpusa u Prištini (Prishtine), na granici Kosova i onda obučili snage pograničnih elemenata, onda bi to bilo logičnije. Inače, nismo znali šta da protumačimo iz onih slika koje smo dobijali preko satelita i došli smo na osnovu te informacije do zaključka da ste vi te snage tamo razmestili zbog toga da biste ih uveli na Kosovo, i to je dalo dvosmislene signale, bar nama. Naše tumačenje je ono koje sam vam ja dao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stručno pitanje, pošto ste pomenuli Treću armiju u čijoj je zoni odgovornost upravo bila zaštita granice i prema Albaniji (Albania) i prema Makedoniji, pošto je Treća armija s obzirom na proglašenje ratnog stanja, kad ste vi odlučili da napadnete Jugoslaviju, brojala preko 150.000 ljudi, koliko mislite da treba da bude dubina rasporeda jedne takve armije?

Da li oni mogu da se postave u liniju na granici, ili dubina njihovog rasporeda mora da zahteva određeni veliki prostor? Kao što znate, prostor Kosova, juga Srbije i uopšte toga dela nije tako preveliki da bi se nekakav raspored drugačije mogao postaviti. Koliko treba da bude dubina rasporeda takve jedne strateške formacije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, mislim da biste bili u pravu u ovome što kažete da nije činjenica da je NATO javno isključio mogućnost korišćenja kopnenih trupa. Moram reći da ovo nije bila najmudrija odluka, ali to je bila odluka koja je doneta. A takođe ste videli iz izveštaja svojih obavestajnih službi da NATO nije razmeštao kopnene trupe, što je jedino i bilo važno, ni u Makedoniji ni u Albaniji. Mali elementi NATO su bili prisutni u zaštitnim snagama KVM, ali oni su bili toliko mali da zaista nije bilo potrebe da se razmeštaju neke posebne snage sa vaše strane. Bila je, recimo, jedna mala traka pograničnih snaga, pošto je vaš Prištinski korpus bio mnogo jači od snaga NATO koje su bile prisutne u Makedoniji i Albaniji, i daleko brojno nadmoćniji. Tako da nije bilo potrebe da se razmešta dodatna vojska i zbog toga mislim da su sve ove pripreme Treće armije na neki način potpitanje. Ja ne vidim nikakvo vojno opravdanje za to, pošto tamo nije bilo kopnenih snaga, i vi ste tačno znali da bi NATO bilo potrebno nekoliko nedelja da razmesti kopnene snage u dovoljnom broju da započne neku kopnenu operaciju na Kosovu, a to je, uzgred rečeno, teško bilo i uraditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stalno je visila u vazduhu pretnja kopnenom invazijom.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to nije tačno. Pretnja kopnenom invazijom počela je da se pojavljuje posle Vašingtonskog samita, i od tog trenutka na dalje mi smo se trudili da vam pošaljemo signale, da vam damo indicije da će uskoro početi kopnena operacija. Međutim, pre vašingtonskog samita nije se o tome ni razgovaralo, ni razmišljalo. Nekoliko puta su političke vođe NATO javno izjavile da se ne predviđaju kopnene snage, i u tom svetlu, gospodine Miloševiću, sve pripreme Treće

armije i 52. korpusa ne mogu nikako biti vezane za odbranu Kosova i Jugoslavije pošto nije bilo opasnosti od kopnene invazije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je Prva armija, na primer, bila razmeštena na primer, očekujući s naše strane moguću kopnenu invaziju i sa severa, da li mislite da je trebalo da imamo poverenja u to što vi izjavljujete da li ćete ili nećete u situaciji u kojoj neprestano 24 sata traje bombardovanje. Zašto smo razmestili Prvu armiju na primer prema severnom pravcu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne znam kako su situaciju i nivo opasnosti procenjivali vaši generali, ali se Prva armija, ako se dobro sećam, nalazila u severnom delu Jugoslavije. Ako ste njih razmestili van njihovih uobičajenih kasarni, onda je to bilo sigurno zaštitna mera da biste ih zaštitili od napada iz vazduha, od bombi koje bi mogle da padaju na kasarne. Ako pogledate na NATO snage na severu, videli ste i možda ste i primetili da kao nije bilo nikakvih značajnih elemenata NATO u susednoj Mađarskoj (Hungary) i oružane snage nisu bile u pripravnosti, oni su bili u svojim kasarnama i bavili su se mirnodopskom obukom. Tako da nije bilo nikakvog razloga da se plašite kopnene invazije sa severa, jer tamo nije bilo nikakvih snaga koje bi mogle da uđu u vašu zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li biste vi kao, na primer, načelnik Generalštaba vojske na koju je izvršena agresija najveće sile koja na svetu postoji, isključili mogućnost kopnene invazije i odustali od eventualnog rasporeda svojih jedinica da dočeka tu kopnenu invaziju? Da li biste vi to učinili kao general?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ponovo moram da vam kažem, ja ne znam kako su opasnost procenjivali vaši generali. U celoj svojoj vojnoj karijeri ja sam donosio odluke da razmestim određene snage samo ako je postojala stvarna opasnost da se nešto desi u određenom području. U slučaju severnog dela vaše zemlje mislim da je Generalštab napravio procenu situacije koja nije bila bazirana na činjenicama. Ukoliko su oni zaista verovali da nešto može da se desi na severu bez pripre-

me koja bi morala da traje četiri do šest nedelja, a možda i više, a nije bilo nikakvih indikacija da će neke snage biti razmeštene ili da su razmeštene u Mađarskoj, a takođe znam da Mađarska ima vrlo stroga pravila što se tiče razmeštanja stranih snaga na njenoj teritoriji, za to je potrebno odobrenje mađarskog parlamenta i mađarskog predsednika. Dakle, tako nešto se nije ni predviđalo, niti se o tome razgovaralo. Sve to se dešavalo u jednoj demokratskoj zemlji u otvorenoj diskusiji u javnosti, tako da je vaš Generalštab mogao biti apsolutno siguran da nikakva opasnost ne potiče sa severa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, to je uobičajeno da u ratu nema vojnih tajni, da je sve u javnosti. Vi ste govorili o tome kako su verovatno planovi za razmeštaj ovih trupa pripremani bar tri-četiri meseca ranije. Da li vi znate da naša vojska ima pripremljene planove odbrane zemlje deceniju ranije i da se ti planovi ažuriraju stalno, zavisno od procena ukupne situacije, i da svaka vojska ima planove za odbranu koji su gotovi, koji se ne prave u trenutku kada dođe do ugrožavanja? Da li vam je to poznato?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, meni je to poznato. Ja nisam govorio o planovima vašeg Generalštaba za odbranu vaše zemlje. Ja sam samo rekao da operacija koja je očigledno pripremana za delovanje unutar vaše zemlje, a to je različito od odbrane zemlje, to je nešto što je pripremano očigledno mnogo ranije nego što je operacija zaista počela u martu 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da smatrate da zemlja koja je proglasila ratno stanje pošto je napadnuta, pošto je postala žrtva agresije, ne sprovodi svoje mere i svoj plan odbrane nego radi sasvim nešto drugo, bez obzira na to koliko je spolja ugrožena, pošto je zaludna i nema šta da radi?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ponovo moram reći da jedini koji zna celu istinu o svemu ste vi, gospodine Miloševiću, pošto ste vi bili vrhovni komandant jugoslovenskih oružanih snaga. Mi smo samo mogli da zaključujemo na osnovu onoga što smo videli

da se dešava na terenu, ono što smo čuli slušajući vaše generale, vaše kanale komandovanja i iz obavestajnih izvora. Iz svega toga mi smo došli do zaključka da se priprema nešto što ne spada u odbranu Kosova, neke vojne operacije koje nemaju veze sa odbranom Kosova i te operacije su očigledno bile usmerene na populaciju Kosova, i one su započele pre nego što je NATO bacio prvu bombu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To, kao što znate, nije tačno, ali ja se na tome ne mogu zadržavati jer su mi ograničili vreme. Molim vas da mi ako je moguće kratko odgovarate na pitanja zato što mi je jako ograničeno vreme. Da li ste nakon počinjanja agresije NATO na Jugoslaviju davali saopštenja neprekidno za javnost u sedištu NATO u Briselu? To je činjenica, je li tako?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja sam s vremena na vreme morao davati izjave za štampu, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u tim saopštenjima pominjane cifre od sto, petsto hiljada navodno pobijenih Albanaca?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Šta ste rekli, 500.000 ubijenih Albanaca? Ja tako nešto nisam nikad rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašim saopštenjima, kako su stotine hiljada pobijene. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja se ne sećam da sam ja rekao ikada da su stotine hiljada Albanaca pobijene. Cifre koje sam ja spominjao su bile one koje sam spomenuo ovde juče, tokom mog svedočenja ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne govorim vi lično, nego vaši portparoli...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, onda morate to jasno da objasnite, ukoliko kažete vi svedoku, onda će on sigurno misliti da se

odnosi na njega lično. Generale, da li znate da je portparol rekao nešto slično tome?

SVEDOK NAUMAN: Časni Sude, ja ne mogu da se setim da je portparol NATO govorio o stotinu hiljada, ili stotinama hiljada pobijenih Albanaca. Ja nisam upoznat sa tim izjavama i mogu samo da uverim kako optuženog, tako i vas, časni Sude, da sve izjave za koje sam ja bio zadužen u Savetu NATO, mi nikad nismo koristili ovakve cifre da bismo ukazali na broj žrtava među civilnim stanovništvom Albanije. Nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste u tački 35 ove vaše izjave koju imamo pred sobom iz razgovora sa istražiteljem rekli: "Broj snaga je utvrđen 25. oktobra 1998. godine, u mirnodopskim uslovima iznosi 10.000 hiljada." Juče se ste rekli 10.024 je bila ta brojka. Tačno, ne treba oko toga da se sporimo, ali onda kažete u tački 35: "NATO je imao dokaze da Jugosloveni imaju najmanje 500 policajaca više". Molim vas, prvo to nije tačno, ali čak i da je tačno i da je broj od 10.000 veći za tih 500 policajaca, to je 5 posto, 5 posto se tretira čak u brojkama kao statistička greška. Da li je 5 posto konstatovano povećanog broja razlog zbog koga konstantno treba da se preti bombardovanjem? Da ili ne, samo kažite, molim vas, da ne gubimo vreme?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Nema potrebe da gubimo vreme, gospodine Miloševiću, pošto ono što sam ja rekao u ovoj izjavi je savršeno jasno. Mi nismo diskutovali o procentima, niti o tome da li to treba pominjati ili ne. Mi smo vama dali ovu cifru da bismo vam skrenuli pažnju na to da vi kršite sporazum, da ga se ne pridržavate. To je sve, to je bilo ono što smo mi saznali od obaveštajne službe. Da li je to bila istina ili ne, to je nešto o čemu samo vi možete da kažete ovom Sudu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je bilo da li je takav broj mogao da bude povod za onakve pretnje bombardovanjem? Da li ima 5 posto više ili nema?

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio. On je objasnio zašto je korišćen na ova brojka, to nema nikakve veze sa vazдушnim napadom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste bili svesni, juče smo konstatovali, da je OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) zloupotrebila sporazum iz oktobra, jer je vršila sve te aktivnosti o kojima smo juče govorili, zbog čega ste nastavili da pretite Jugoslaviji?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, pokušao sam juče da objasnim ovo. Ja sam rekao da puno incidenata jeste pokrenula OVK, ali vaše snage bezbednosti su reagovalе na ove incidente sa neproporcionalnom korišćenjem snaga, i onda je to dovelo do sledeće eskalacije. Prema tome, to nije jednostrana slika kako se sad ovde prikazuje, obe strane se nisu pridržavale sporazuma, i vi ne možete jednostrano optužiti OVK da je odgovorna za sve. Jer je bilo incidenata za koje su bile krive i vaše snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To pitanje da li možemo da se složimo šta je proporcionalno, a šta neproporcionalno je prilično relativno pitanje, gospodine Nauman (Klaus Naumann). Je li tako ili nije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja ne mislim da je to pitanje koje se jednostavno može zanemariti, staviti sa strane. Mislim da ćete naići na puno podrške ukoliko branite svoju zemlju od terorističkih napada metodima koje svi smatraju legitimnim i proporcionalnim. Ja sam juče pokušao da objasnim pred ovim Sudom i evo, ponavljam ponovo danas. Ukoliko postoji neki teroristički incident, normalna je reakcija zemlje da koristi policijske snage protiv toga. Ali neproporcionalno je, bar po mišljenju zemalja sa kojima sam ja upoznat, da se koriste tenkovi, granatiranja, da se prouzrokuju civilne žrtve, a da se tek onda jure teroristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To, gospodine Nauman, jednostavno nije tačno, ali da se vratimo na sporazum koji ste juče ovde prikazivali. To je ovaj jedan list papira sa nekoliko redova. Tačno je da je ovo moj potpis, nije uopšte sporno, ali se lepo vidi, nadam se, da ja nisam potpisnik sporazuma, ja sam izašao u suret

vašoj molbi da stavljaajući potpis na sporazum koji ste vi potpisali, Nauman i Klark (Wesley Clark) sa Šainovićem i generalom Đorđevićem, jer su oni bili vaši partneri, potvrdim da odobravam takav sporazum, jer ste vi to od mene tražili: "Molim vas, potvrdite da se zna da ste vi taj sporazum odobrili". Ja sam rekao: "Okej, evo staviću ovde svoj potpis kao potvrdu da sam ja taj sporazum odobrio", i tu nema nikakve mistifikacije. Ali vam skrećem pažnju na sledeće, pošto ovaj sporazum, to u stvari nije sporazum nego zapisnik sa sastanka, u prvoj tački kaže ko je prisutan, u drugoj tački kaže da je cilj sastanka da diskutuje specifične korake. Znači, prva tačka je popis prisutnih, druga da je cilj sastanka da odredi specifične korake koje treba da se preduzimaju da bi Savezna Republika Jugoslavija u potpunosti ispunila zahtev sadržane u Rezoluciji Ujedinjenih nacija (UN Security Council Resolution), i treća tačka je stav Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Srbije izložen u priloženom saopštenju. Vojni predstavnici NATO su to saopštenje primili k znanju. To piše i vi ste to potpisali. Prema tome, ovo je zaista jedan tehnički papir, a suština je u saopštenju na koje se taj papir poziva koji nije ovde prikazano, ali u njemu piše, samo ću citirati...

SUDIJA MEJ: Pustite sada svedoka da završi. Vi govorite već tri minuta, vreme je da postavite pitanje. Generale, da li je ovaj poslednji komentar tačan da je ovo bio jednostavno jedan tehnički dokument, a da se glavna suština nalazila u tom saopštenju koje je bilo priloženo uz njega?

SVEDOK NAUMAN: Gospodine Mej (May), ukoliko sam dobro shvatio gospodina Miloševića, on je rekao da je prva strana na kojoj se nalaze potpisi zapravo tehnički dokument, i prema tome, ukoliko on ima na umu ovu prvu stranu, onda je aposlutno on u pravu. Ja bih ovo takođe klasifikovao kao tehnički dokument. Ali paragraf 3 ovog dokumenta govori o priloženom saopštenju, i mislim da to čini integralni deo ovog celog dokumenta, i mislim da se time takođe poziva gospodin Milošević da uzme na znanje ono o čemu se govori u tom takozvanom saopštenju, i očigledno

je da je gospodin Milošević, to moram ponovo da naglasim, odobrio ove korake kao korake koji su u skladu sa ovim saopštenjem, koraci koji treba da preduzmu srpske snage bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je jasno da ja to upravo tvrdim?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja mislim da smo o tome već diskutovali juče i ja sam rekao ovde pred sudijama da ste vi tokom nekoliko dana poštovali taj sporazum, i da ste odobrili povlačenje snaga kako je bilo zahtevano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ću vas podsetiti pošto me je prekinuo gospodin Mej u objašnjenju, jer je ono celina kao što ste i sami konstatovali sa ovom beleškom da se kaže: "Polazeći od činjenice da je organizovani terorizam na Kosmetu pobeđen, da se od 29. septembra 1998. godine više ne preduzimaju operacije protiv terorista, vlasti Savezne Republike Jugoslavije su odlučile da između ostalog preduzmu niz mera koje će doprineti daljoj izgradnji poverenja među građanima, pripadnicima svih nacionalnih zajednica koje žive na Kosmetu, kao i rešavanju svih nerešenih humanitarnih problema, naročito problema što skorijeg povratka svih raseljenih lica njihovim domovima. Ove mere se preduzimaju sa jasnim ciljem što skorije normalizacije života širom Kosmeta, uz neprekidno obezbeđenje sigurnosti i dobrobiti svih građana i nevinog civilnog stanovništva Kosmeta i garantovanja prava svih građana, pripadnika svih nacionalnih zajednica koje žive na Kosovu i Metohiji, da nastave svakodnevni život bez ikakvih pretnji ograničenja, što podrazumeva potpunu slobodu kretanja svih građana i predstavnika državnih vlasti, kao i normalan rad svih državnih organa". I onda se govori da se ove snage svode na uobičajeni nivo, to jest na nivo pre izbijanja terorističkih aktivnosti, i onda pobraja šta je to. Prema tome, to nije sporno. I sada vam skrećem pažnju na tačku pod rimskim III, ni nju neću celu pročitati, ali kaže se između ostalog da "SRJ poziva i sve druge strane da se bezuslovno povinuju Rezoluciji 1199. SRJ će i dalje nastojati da mirnim putem i u saradnji sa OEBS (OSCE Organization for Secu-

rity and Cooperation in Europe) pronađe rešenje za sva otvorena pitanja i probleme". E, onda, vam skrećem pažnju na ovo što na kraju piše: "Međutim, državne vlasti kao krajnju meru, a u skladu sa pravom na samoodbranu, zadržavaju pravo da adekvatno i srazmerno odgovore na svaki vid terorističke aktivnosti i kršenja zakona kojom se ugrožavaju životi i bezbednost građana i predstavnika državnih organa". Je li to tako, gospodine Nauman?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi ste sad pročitali saopštenje koje se nalazi pred sudijama, a to je deo dokaznog materijala koji je pred ovim sudijama. Ja nemam ništa da dodam na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, uz sve ovo mi smo zadržali pravo da reagujemo na terorizam ako se ponovo pojavi, i upravo smo to činili kada je terorizam eskalirao, kao što ste i vi konstatovali. Prema tome, zar i nije legitimno pravo države da se brani od terorizma?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Mogu li da skrenem vašu pažnju, gospodine Miloševiću, na dve reči koje sam ja uključio u ovo saopštenje, a to je "adekvatno" i "proporcionalno" i mi se očigledno ne slažemo oko te tačke. Niko ne osporava vaše pravo da branite svoju zemlju. Pitanje je da li ste vi poštovali obavezu koju ste preuzeli u tački 3 da odgovorite adekvatno i proporcionalno, i kao što sam ja juče rekao i danas ponovio, sve ukazuje na to da vi niste poštovali upravo ovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali je povlačenjem vojske, sami ste konstatovali, nadam se, načinjen vakuum i popunjavala ga je OVK konstantno ubijajući civile i pripadnike MUP-a i vojske. Je li vam to poznato?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, to mi je poznato, ja sam to juče i izjavio. Ali, postoji druga strana medalje koja se mora razmotriti, a to je da su vaše policijske snage preuzimale daleko više akcija nego na koliko su imale pravo. Oni su povećali svoje patrole i stavili su više snaga na kontrolne punktove, a to je sve posmatrao KVM (OSCE Kosovo Verification Mission) i KDOM (Kosovo Diplo-

matic Observer Mission). Prema tome, nije samo OVK bila ta koja je preduzimala nedozvoljene akcije, već donekle je to radila i vaša policija koja nije u potpunosti poštovala ovaj sporazum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Broj snaga na kontrolnim punktovima je rezultat terorističkog prisustva, i iz ovog dokumenta koji sam pročitao naše je pravo koje smo zadržali da adekvatno se ponašamo u skladu s tim. Kontrolni punkt nije nikakva ofanzivna jedinica ili pojava, nego kontrolni punkt koji mora da bude pojačan ako neko puca na njih. Ne mogu dva policajca da budu tamo i da budu ubijena, nego mora da ih bude deset ili petnaest da bi mogli da se odbrane ako naiđe teroristička grupa, zar to nije logično, gospodine Nauman?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da se sve desilo onako kako ste vi upravo opisali, gospodine Miloševiću, onda bi, naravno, mogli da se složimo sa tim i da kažemo da je to sve legitimno. Ali pored toga bilo je i slučajeva kada su vaši policajci osnivali kontrolne punktove u područjima gde jednostavno nije bilo razloga za to, jednostavno su hteli da drže pod kontrolom kretanje nenaoružanih građana, apsolutno nevinih ljudi koji su bili samo seljaci i radnici, a policija ih je maltretirala. Prema tome, mislim da možemo da vodimo diskusije u nedogled oko toga šta je pokrenulo koji incident i kada. Kao što sam ja juče rekao i danas ponovio, puno ovih incidenata je prouzrokovalo, pokrenula OVK, ali za neke su odgovorne i vaše policijske snage, i to je sve prouzrokovalo onu politiku "milo za drago" i eskalaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je kontrolni punkt tamo gde se kreću nenaoružani građani, podrazumevalo se da vi znate gde se kreću naoružani, a čak ni policija nije stalno mogla da zna gde se kreću naoružani, a vi sigurno niste znali da li se tamo kreću naoružani građani ili ne da biste mogli da tvrdite da je kontrolni punkt bio gde se kreću nenaoružani. Je li tako ili nije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, to nije tačno, gospodine Miloševiću. Mi, naravno, nismo znali gde se nalaze ni naoružani civili ni nenaoružani civili, ali samo hoću da navedem da je bilo

incidenata gde su policajci hapsili seljake koji su samo obavljali svoj posao na poljima i nije bilo nikakvih indikacija terorističkog napada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da idemo što je moguće efikasnije, zamolio bih vas. Da li vam je poznato da je Živadin Jovanović, tadašnji ministar inostranih poslova Jugoslavije, krajem decembra 1998. godine uputio pismo Kofiju Ananu (Kofi Annan), kojim ga obaveštava da su tokom 1998. godine na Kosovu izvršeno 1.854 teroristička napada u kojima je ubijeno 244 lica i ranjeno 566? Da li vam je poznato pismo upućeno Kofiju Ananu sa ovim podacima, vezano za Rezoluciju Ujedinjenih nacija i sva ostala nastojanja, prilično impresivnim podacima, rekao bih, naravno u negativnom smislu? Samo mi recite je li vam poznato ili ne. Da, ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, ja sam bio upoznat sa tim pismom, ali oprostićete mi što se ne sećam ovog trenutka detalja tog pisma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato da je od toga 470 terorističkih napada izvedeno nakon potpisivanja oktobarskog sporazuma uz tih 470, uz 22 povrede granice Savezne Republike Jugoslavije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to je možda tačno, ja ne znam tačne cifre, mi smo pratili događaje koliko god smo mogli. Jedino što bih dodao u smislu komentara je da sam se nadao, nadam se zapravo da je gospodin Jovanović u svoje pismo uključio i one događaje iz ranog proleća 1998. godine, koji nisu bili prouzrokovani terorističkim napadom, već postupcima vaših snaga bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To rano proleće u Prekazima (Prekaze) i Jašarija (Adem Jashari) smo ovde razjasnili, i jasno je o čemu se radilo i koliko je ljudi pre toga pobio, tako da na tome se ovde ne bih zadržavao. A recite mi, molim vas, koliko po vašem

mišljenju je OVK trebalo da pobije vojnika, policajaca i civila da bi imala država pravo da se bori protiv toga?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, mislim da bi bilo apsolutno besmisleno da se odredi pri kojoj cifri država ima pravo da odgovori. Država ima pravo da odgovori na bilo koje kršenje unutrašnjeg reda. Vraćamo se na pitanje gde se mi zapravo razlikujemo u mišljenju, a to je pitanje proporcionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mislite da je Bleru (Tony Blair) u Alsteru (Ulster), sredinom 1998. godine ...

SUDIJA MEJ: To je irelevantno. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve je irelevantno. Da li su vas verifikatori OEBS ili bilo ko drugi obavestili o prilivu oružja za OVK iz Albanije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: OEBS je redovno izveštavao NATO o dokazima kojima su raspolagali. Kao što znate, NATO je razmatrao akcije da se zaustavi dotok oružja iz Albanije u Jugoslaviju i neke od ovih akcija jesu bile preduzete uz saglasnost Vlade Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je NATO uspeo da zaustavi priliv oružja iz Albanije u Jugoslaviju?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi znate bolje uslove na Balkanu. Da li je u istoriji iko ikada uspeo da potpuno prekine krijumčarenje oružja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Potpuno je preterano, ali složićete se da NATO nije bio tako nemoćan da zaustavi priliv oružja iz Albanije. U vezi s tim vam postavljam sledeće pitanje. Paddy Ešdaun (Paddy Ashdown) je izjavio ovde, sedeći na vašem mestu, da je on o tome obavestio svoju Vladu, koja povodom toga nije ništa učinila, a Klaus Kinkel (Klaus Kinkel) je u avgustu 1998. godine izjavio da ni Nemačka (Germany) nije ništa uradila da se priliv oružja OVK zaustavi. Dakle, da li ste vi, kad kažete NATO, dakle,

Klark, vi, NATO, uradili nešto suštinsko da se priliv oružja iz Albanije zaustavi?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja mislim da smo mi jasno učinili nešto značajno, mi smo diskutovali o svim mogućim načinima da se prekine dotok oružja, predložili smo nekoliko mera koje je Savet NATO trebalo da razmotri, i onda nam nije dato odobrenje da preduzmemo mere da zaustavimo priliv oružja odande odakle sve to počinje, a to je tamo gde se prikuplja novac da bi se oružje kupilo. Mi smo manje-više dobili zadatak da zaustavimo priliv oružja koliko god to možemo, na konačnoj tački, a to je bio najteži mogući zadatak zato što smo samo mogli da prekinemo one puteve doturanja preko Jadranskog mora, i to samo u onoj meri u kojoj nam je albanska vlada to dozvoljavala. I to se isto odnosilo i na puteve koji vode na Kosovo. Mislim da smo postigli delimični uspeh, ali nismo postigli 100 posto uspeh.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam na toj konstataciji da vam nije bilo dozvoljeno da se zatvori tamo gde se može zatvoriti. Da li vam je poznato da se Helsinškim završnim aktom (Helsinki Final Act) izričito ovlašćuje država da se protiv terorizma bori na svojoj teritoriji, i da nijedna druga država nema pravo da je u tome sprečava niti da se meša? Samo mi odgovorite da li vam je to poznato ili ne? Da ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ponovo se vraćamo na ono staro pitanje. Vi tačno citirate ono što se kaže u dokumentu helsinškom, i jako sam zadovoljan što vidim da se vi pozivate na taj helsinški dokument. Vi ste, takođe, bili odlučili da ne budete deo OEBS. I druga stvar koja takođe mora da se razmotri je u kojoj meri nacionalni suverenitet, na koji se vi pozivate, znači da država na svojoj teritoriji može da radi šta god hoće svojim građanima. Ja mislim da je to jedno tumačenje nacionalnog suvereniteta koje je poniklo iz Vestfalskog mirovnog sporazuma (Peace of Westphalia) 1648. godine, ali ja mislim da nacionalni suverenitet znači da šef države ima odgovornost da osigura bezbednost svojih građana koji imaju pravo da žive i da koriste svoja ljudska prava, i to na neki način ograničava postupke i prava drža-

ve, po mom mišljenju. Ali ovo su pravna pitanja o kojima treba da razmotre ove sudije, možda u neko drugo vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne gubimo vreme, vi kažete da smo mi odlučili da ne budemo član OEBS, a znate da smo nezakonito isterani, jer OEBS odlučuje konsenzusom, odluka je doneta konsenzusom, minus jedan, minus Jugoslavija, da se suspenduje naše članstvo u OEBS-u, na šta smo mi, naravno, protestovali. Kako možete da kažete da smo odlučili da ne budemo u OEBS-u?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ova odluka OEBS-a je bila prozurokovaná vašim ponašanjem. Prema tome, mislim da nas sve to ponovo dovodi na ono za šta je zapravo bila odgovorna vaša zemlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da ubrzamo, molim vas. Juče smo konstatovali da je intervencija NATO agresije na Jugoslaviju bila suprotna Povelji Ujedinjenih nacija (Charter of the United Nations), i na to se neću vraćati, ali da li je agresija NATO bila i suprotna vašem paktu, Severnoatlanskom ugovoru, u kome izričito stoji da on ne dira u sistem sigurnosti ustanovljen Poveljom Ujedinjenih nacija, i da tu odlučujuću ulogu Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija. Dakle, da li ste vi prekršili i svoj ugovor? Citirao sam vam tačno.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, Savet NATO je doneo odluku zasnovanu nakon konsenzusa zemalja članica i Savet NATO je potpuno upoznat sa svojom poveljom (The North Atlantic Treaty) i bez obzira na to, došao je do zaključka da je neophodno i legitimno preduzeti tu operaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je Nemačka po svom Ustavu mogla preduzeti akcije van svoje teritorije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja ne znam ni za jedan deo našeg Ustava koji sprečava Nemačku da preuzmu vojne operacije van svoje teritorije. Jedina stvar koju naš Ustav jasno zabranjuje

je priprema rata, priprema za rat agresije, i to stoji u članu 26. nemačkog Ustava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je OVK spaljivala Srbe, srpske civile u krematorijumu u Klečki (Klecke)? Da li ste to među informacijama koje ste o njihovim dejstvima imali?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, bar se ne sećam. Mislim da kada bi se tako nešto jezivo desilo ja bih za to čuo i sigurno bih zapamtio, ali ne sećam se ničeg sličnog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zbog čega je vama, Klarku i Solani (Javier Solana) bilo važno da se antiterorističke jedinice isključe sa teritorije Kosova kad je bilo jasno da je na Kosovu reč o terorizmu najvišeg ranga?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da li biste malo mogli da objasnite to pitanje. Ja se ne sećam da je bilo ko isključivao nekakve teroriste sa Kosova, da li možete da objasnite to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne teroriste, nego antiterorističke jedinice, naše antiterorističke jedinice sa Kosova?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Mislim da smo postigli sporazum o tome da će neke dodatne snage policije, koje ste vi razmestili na Kosovu, biti povučene i to je bio deo sporazuma od 25. oktobra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste opisali tri sastanka, ja ne bih ponavljao ko je bio, kad su održani, jer je to citirano, ne želim da gubim vreme, ali ste uneli jednu novu činjenicu koja je, bar za mene, nadam se i za jugoslovensku javnost veoma važna, a to je da je vaš nadležni organ u NATO doneo odluku o aktivaciji, taj čuveni "Aktfor" (Act 4), na zahtev Holbruka (Richard Holbrooke), je li tako?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo je dobro da se onda sagleda njegova licemerna uloga, jer je on došao navodno da pomogne...

SUDIJA MEJ: Ne, zaustavite se sa komentarima. Ako imate pitanje za svedoka, postavite ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste došli kod mene na sastanak ja sam vam jasno rekao da vaše informacije nisu tačne oko navodne prekomerne upotrebe sile. A u isto vreme su se odvijali pregovori sa Holbrukom, zar ne? Je li tako ili nije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Meni se čini, gospodine Miloševiću, da su vaši pregovori sa gospodinom Holbrukom bili završeni 13. oktobra, to jest dva dana pre nego što sam ja imao prvu priliku da se sa vama sretnem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim, rekao bih, okvirno o istom vremenu. I ja sam vam rekao da nema pravo NATO da preti upotrebom sile jednoj suverenoj zemlji, je li tako ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Vi ste to rekli kada je gospodin Solana došao vama u posetu, 15. oktobra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I rekao sam i Holbruku, uostalom to je i štampa prenela, da su pretnje Jugoslaviji takođe kriminalni akt. Štampa je o tome isto pisala. Prema tome, nije bilo ništa tajno posle tri godine da se čuje?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Časni Sude, ja ne vidim da je potrebno da komentarišem.

SUDIJA MEJ: Ne, ne treba. Sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se dobro sećate da sam vama i Klarku, kada ste pretili da ćete nas bombardovati, rekao: "Vi ste super sila. Da, možete da nas bombardujete, ali onda ćete biti ratni zločinci". Da li se toga sećate?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Sećam se odlično, gospodine Miloševiću, da ste nas vi nazvali potencijalnim ratnim zločincima i to sam rekao i kada me je ispitivao tužilac. Drago mi je da ste to potvrdili. Mi smo to odbacili u to vreme i rekli smo vam da ćemo preduzete mere ukoliko dobijemo takve naredbe u ime Saveta NATO, u ime 16 demokratskih zemalja, koje su se trudile da nađu mirno rešenje i da izbegnu neprijateljstva, nadajući se da ćete vi saradivati. Na žalost, to nam nije uspelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zar nije tačno da ste ovom nelegalnom agresijom na Jugoslaviju izvršili ratne zločine, gospodine Nauman?

SUDIJA MEJ: Nema potreba da na to odgovarate, to je samo komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam vam, takođe, glasno i jasno rekao da vojska i policija ne koriste prekomernu silu i da deluju potpuno u skladu sa zakonima Srbije i Jugoslavije, da li sam vam to jasno rekao?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi ste to rekli, ja sam u svom svedočenju pred ovim Sudom to ponovio i takođe sam vam pomenuo da se naše mišljenje razlikuje od vašeg. Ono što je za vas zakonska mera, za nas nije. I ponovo se vraćamo na onu igru mačke koja šeta i šeta unaokolo oko vruće kaše. To je naše osnovno neslaganje. Vi očigledno upotrebu tenkova i artiljerije, o kojoj su izveštavali naši neutralni posmatrači, kao što su pripadnici KVM, protiv sela i vaše sopstvene zemlje, vaših sopstvenih građana, vi to očigledno smatrate kao legalno i proporcionalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi pregledali tačno sve izveštaje OEBS-a koji su napravljeni u to vreme, i da li to što tvrdite o našim kršenjima proizilazi iz tih izveštaja ili naknadno nekakvih objašnjenja koja su kasnije konstruisana posle agresije? Pošto smo i mi dobijali te izveštaje Verifikacione misije, i naša

strana ih je dobijala i vi ste ih dobijali i svi su dobijali. Da li to što tvrdite zasnivate na tim izveštajima koji su oficijelno cirkulisali od Verifikacione misije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja zasnivam ono što govorim na izveštajima u kojima je pisalo da su sela podvrgnuta napadima artiljerije i opkoljena tenkovima. I to je upravo bilo u tim izveštajima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da sam pred vama pitao načelnika Generalštaba da li je tačna vaša tvrdnja i da je on pred vama jasno rekao: "Ne, to se ne dešava", je li tako ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: On je to porekao, to je tačno, i to takođe piše u mojoj izjavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad kažete da možda još nije bio obavešten, da li mislite da sam ja mogao da budem obavešten o navodnim incidentima za koje čak ni šef vojske ne zna šta se desilo? Da li to tvrdite?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ako šef Generalštaba, Perišić, još uvek u to vreme nije bio informisan, pretpostavljam da ni vi za to još niste znali, tog momenta, što ne znači da se taj incident nije desio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam vam jasno rekao da se zvaničnici NATO oslanjaju na nepotkrepljene izveštaje OVK, da ništa što oni kažu nije tačno i čak vam je savetovao da vaša delegacija povede tehničke razgovore sa komandantima policije i vojske, je li to bilo tako, gospodine Nauman?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, mogu da vas uverim, kao i vas, časni Sude, da NATO nikada nije dobijao nikakve izveštaje od OVK, nije bilo nikakvog kanala komunikacije između NATO-a i OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, šta je sa kontaktima ambasadora Hila (Christopher Hill) i drugih? Da li kontakti amba-

sadora Hila, ako nisu zvanično pod kapom NATO onda svakako spadaju u informacije koje logično dobija i NATO? Da ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, šta ambasadori pojedinačnih NATO zemalja imaju u smislu informacija, odakle dobijaju, ja ne znam, ja ne isključujem mogućnost da su neki ambasadori dobijali nekakve informacije. Međutim, ne treba da zaboravite, vi to sigurno dobro znate, da je OVK pokušavala da predoči medijima svoju verziju incidenata i da stvori određenu predstavu, isto kao što je vaša strana to radila sa svoje strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite u tački 17, tome ste posvetili mnogo vremena, a sada tvrdite da je deo razgovora bio usredsređen na smanjenje napetosti na području oko Mališeva (Malisheve) i stalno je u centru pažnje toga dana bilo Mališevo. Da li znate šta je bilo Mališevo, da je u Mališevu bio glavni štab OVK i da li znate zašto je toliko za vašu stranu bilo važno Mališevo?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, time želite da kažete da smo se mi stavili na stranu OVK, što nije tačno. Kao što sam mnogo puta rekao, časni Sude, mi nismo imali nikakve kontakte sa njima.

SUDIJA MEJ: Šta želite da kažete kada govorite generalu i kažete za vašu sopstvenu stranu? Da li mislite na NATO?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne insinuiram generalu Naumanu da se on borio na strani OVK, ali kažem da je uporno i dugo vođenje razgovora upravo oko Mališeva na insistiranje njihove strane indikativno, jer je tamo bio štab OVK. A sad...

SUDIJA MEJ: To je rečeno, ovo se sugeriše, gospodine Nauman, zbog toga što je bilo reči o Mališevu, i u ranijim pominjanjima se govorilo da je NATO bio u nekom kontaktu sa OVK. Da li možete to da prokomentarišete?

SVEDOK NAUMAN: Časni Sude, mislim da gospodin Milošević govori o razgovorima u kojima on nije učestvovao. To su bili razgovori koji su započeli u Generalštabu i ja sam tada rekao da na osnovu zahteva jugoslovenske strane mi započinjemo pregovore o situaciji oko Mališeva da bismo postigli dogovor oko toga. A onda smo saznali, posle par sati, da mi za celo Kosovo tim tempom nećemo uspeti da nađemo rešenje. Tako da nismo mi počeli sa Mališevom, nego je to bilo na predlog i zahtev jugoslovenske strane, a nama je bilo očigledno od momenta kada smo stigli u Beograd da je Mališevo centar svih tenzija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Centar čega? Tenzija? Pitam vas sada, generale Nauman, da li vam je onda ili vam je možda kasnije postalo poznato da je Mališevo bio i jedan od kampova Al Kaide u to vreme?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja nisam svestan da se reč Al Kaide ikad pominjala u bilo kakvom kontekstu razgovora o kosovskoj situaciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas samo da komentarišete nekoliko činjenica koje ću vam pročitati, samo nekoliko, moram da štedim svoje vreme pa ću ih sasvim restriktivno..

SUDIJA MEJ: Vreme je da stignemo do pitanja. Ovo što vi opisujete kao činjenice to je očigledno neki izveštaj koji pretpostavljam da predstavlja mišljenje nekog novinara. Molim vas, recite odakle citirate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čitam samo nekoliko redova. Moram da štedim svoje vreme. Biću vrlo kratak. "1994. godine, glavni balkanski teroristički kampovi su bili, uključujući Zenicu, Mališevo i Kosovska Mitrovica (Mitrovica) na Kosovu. Broj mudžahedina koji je operisao pre toga vremena u Bosni nastavio je da raste od nekoliko stotina do 6.000 1995. godine". Dakle, gde su bile US snage tada? To nije bilo kada je Klintonova (Bill Clinton) administracija bila angažovana u praćenju islamske mreže na Bal-

kanu. Samo mesec dana posle dejtonskog pristanka koji je bio potpisan u novembru 1995. godine, i priliv iranskog oružja stigao je u Bosnu sa vidnim odobravanjem administracije u kršenju sankcija Sjedinjenih Država. Islamska infiltracija...”

SUDIJA MEJ: Ne. Ne, sada ćete nam reći šta to čitate i odakle, tako da možemo razumeti i onda možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čitam izveštaj zasnovan na informacijama Jozefa Podanskog (Joseph Podansky), a objavio ga je u celini prvog novembra 2001. godine. Dozvolite, molim vas, da vam pročitam još samo par ovih redova koji su mi preostali: “OVK se u međuvremenu povećala i napredovala. Tvrdi se da je Bin Laden (Osama Bin Laden) posetio Albaniju 1996. i 1997. godine, prema svedočenju izvesnog Alžirca, rođenog u Francuskoj (France), sa francuskom nacionalnošću, Klod Kadera (Claude Kader) na suđenju za ubistvo jednog mudžahedina koji je treniran u Avaganistanu za islamski džihad u Albaniji. On je regrutovao neke Albance da se bore na strani OVK u Kosovu. Taj rat je zvanično karakterizovan oktobra 1998. godine, na godišnjoj međunarodnoj islamskoj konferenciji u Pakistanu (Pakistan). Bez obzira na to, OVK koja je u to vreme imala 25.000 članova nastavila je da prima iz izvora NATO i Amerike oružje i podršku u obliku obuke i na razgovorima u Rambujeu (Rambouillet) u Francuskoj, državni sekretar Medlin Olbrajt (Madeleine Albright)...”.

SUDIJA MEJ: Dosta je čitanja. Svedok je ovde da svedoči, a ne da čita ove dokumente. Ne, vi ponovo zloupotrebljavate ovaj postupak. Generale, vi ste čuli šta se ovde navodi. Možda jedan deo toga možete da vidite na monitoru. Da li možete nešto da nam kažete uopšte u vezi ovoga? Kao prvo, da li znate nešto o tom članku ili o tom izveštaju?

SVEDOK NAUMAN: Časni Sude, ja nisam video ovaj članak i trebalo bi da pomenem takođe koliko sam čuo od gospodina Miloševića, ovaj članak je objavljen 2001. godine, tako da ja nisam mogao

da znam za taj članak u vreme kosovskog sukoba. Kao što sam već rekao, Al Kaida se nikad nije pominjala u kontekstu kosovskih razgovora, koje sam ja bilo sa kim vodio. Takođe, treba da dodam da nisam znao jer to nije spadalo u informacije iz obaveštajnih izvora NATO koje su mi bile dostupne da je Osama Bin Laden navodno bio u Albaniji. To je nešto što prvi put čujem danas. Tako da mislim da je to sve što mogu da kažemo na ovo što je gospodin Milošević upravo pročitao. Znali smo za Bosnu, ali to je nešto čime će ovaj Sud da se bavi posebno. Znamo da su prisutni islamski mudžahedini u Bosni. Mi smo preduzeli mere u okviru snaga SFOR (Security Force) protiv nekih od ovih mudžahedina, ali to nema nikakve veze, koliko se meni čini, sa Kosovom, i sve što ja mogu da kažem u vezi sa ovim je to što sam rekao, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidite da se njihovo prisustvo vodi od 1994. godine, 1995, da ne govorim 1998. godine, snabdevanje oružjem i tako dalje. Pa zato pitam...

SUDIJA MEJ: Ne, on je odgovorio na to pitanje. On kaže da oni ništa nisu o tome znali. Gospodine Miloševiću, stvarno nema smisla da nastavljate ako je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja postavljam pitanje, ovde se pričaju priče o ljudskim pravima, i zar nije jasno da se ovde pokušava da pomogne bivšim saveznicima iz ove propale Klintonove administracije koja je odgovorna za ovaj terorizam?

SUDIJA MEJ: Ne, nećete postavljati to pitanje. Imate teoretski još pola sata. Da li imate još pitanja, ali adekvatnih pitanja, i relevantnih pitanja koja želite da postavite? Već ste pokretali pitanje relevantnosti. Do sada je već prošlo toliko vremena na ovom suđenju da bi trebalo da znate šta je relevantno a šta nije. Ono što je vezano za optužnicu je relevantno, a ono što nije, nije relevantno. Dakle, da li imate još neka pitanja za generala? Ovu ste temu iscrpeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam još mnogo pitanja, a svedok odgovara prilično opširno. Nadam se da ćete mi produžiti vreme.

SUDIJA MEJ: Ne. Neće biti dodatnog vremena. Sad imate još pet minuta do pauze, a posle još pola sata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste znali da mlade srpske policajce muče i ubija OVK i da takvi incidenti izazivaju nasilje i protiv nasilje. To piše u ovoj tački 28 vaše izjave. Dakle, imali ste saznanja o tome. Odakle vam ideja da je tada bila doneta odluka da se protera albansko stanovništvo? Vi govorite o tome kako je bilo govora o nacionalnoj ravnoteži. Pa vas pitam da niste pomešali pojmove jer se govorilo o ravnopravnosti nacionalnih zajednica na Kosovu, a ne o brojčanoj ravnoteži, jer je to nemoguće, fizički nemoguće. Da li vam je poznato da su ključni stavovi naše politike bili ravnopravnost građana i ravnopravnost nacionalnih zajednica? Dakle, da sve nacionalne zajednice na Kosovu budu ravnopravne. Da li ste pomešali ravnopravnost i ravnotežu kad govorite o ravnoteži?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, ja to nisam pomešao. Ja se odlično sećam da ste vi u nekoliko navrata izjavljivali da želite da nađete rešenje koje bi omogućilo da sve nacionalnosti na Kosovu imaju jednaka prava. Mislim, međutim, da na delu nikad niste zaista otišli daleko u tome, i sećam se odlično da ste vi i gospodin Šainović govorili o potrebi da, količinski govoreći, treba da postoji bolji balans. Inače će ceo problem ponovo da se vrati kroz par godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako se bolji balans, gospodine Nauman, može napraviti, ili da se isteraju ili pobiju, pa je li to suština vašeg svedočenja da ovde pokušavanjem da opravdate NATO agresiju optužite nas da smo hteli da pobijemo ili isteramo Albance sa Kosova. Kako može broj da se smanjuje nego da se neko istera, a govorite opet o našim političkim stavovima koji su potpuno suprotni? Pa zar ne vidite kontradikcije u tome što govorite?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, ja ne vidim nikakvu kontradikciju u onome što govorim, jer činjenice govore protiv vas. U proleće 1999. godine mislim da su stotine hiljada ljudi otprilike, ili najmanje 100.000 ljudi, bili isterani sa Kosova, i njih su naterali da napuste zemlju vaše snage bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Nauman, 1999. godine, na početku, bar nekoliko stotina hiljada Albanaca je živelo po raznim evropskim gradovima, gde je radilo i živelo već čitavu deceniju. Prema tome, uopšte nije sporno da je nekoliko stotina hiljada Srba živi samo u Beču (Vienna), ili možda nekoliko desetina hiljada samo u Parizu (Paris), i već decenijama rade kao gastarbajteri širom Evrope. Albanci sa Kosova su decenijama u Nemačkoj, Švajcarskoj (Switzerland), Austriji (Austria), Italiji (Italy), mnogim drugim evropskim zemljama...

SUDIJA MEJ: Vi treba ovde da postavljate pitanje, a gde je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je njih mnogo van Kosova, pa to uopšte nije pitanje. Koliko Srba ima van Jugoslavije. Ima ih milion u Americi (United States of America)?

SUDIJA MEJ: U redu, neka svedok odgovori.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, mi ne govorimo o onim ljudima koji su Jugoslaviju napustili da bi bili gastarbajteri u nekoj drugoj zemlji. Ja govorim o onim ljudima koji su isterani iz svojih domova u proleće 1999. godine. I koji su naterani, prinuđeni da napuste zemlju, a naterale su ih vaše snage bezbednosti. Tako da su morali da pobegnu u Makedoniju i Albaniju, gde smo osnovali kampove za izbeglice.

SUDIJA MEJ: Sada je 10.30. Vreme je za prekid i pauzu od 20 minuta. Molim svi ustanite. Vratite se, molim vas, u 11.50, generale.

SVEDOK NAUMAN: Da, časni Sude.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi pod tačkom 24 piše da sam okarakterisao kosovske Albance kao kriminalce, ubice i siledžije. Da li sam tako nazvao kosovske Albance ili teroriste?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, gospodine Miloševiću, vi ste ovim rečima nazivali kosovske Albance koji se nisu slagali sa vašim načinom da ih držite pod kontrolom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To znači, da sam vam rekao da su svi kosovski Albanci kriminalci, ubice, i siledžije. To vi tvrdite?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da. Vi ste proizveli taj utisak kod nas. Ne samo kod mene, već i kod generala Klarka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to što vi i general Klark tvrdite sad posle tri godine to je prilično providno. Da li znate pošto ste spominjali Drenicu (Drenice), da su između dva rata u Drenici postojali razbojnici koji su se zvali "Kačaci" (Kacak) i da je kraljevska vojska morala da interveniše više puta jer su pljačkali i ubijali najčešće bogate Albance, pošto su najviše oni živeli tamo. Da li znate za to?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, nisam upoznat sa tim detaljem istorije tog dela bivše Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tome se upravo i radi, da se Drenica mogla pominjati samo kao leglo terorizma i banditizma, a ne ni u kakvom drugom smislu s obzirom na istorijske činjenice. Da li vam je to logično ili ne?

SUDIJA MEJ: To nije pitanje. Svedok može da odgovori samo ono što je on video i čuo, ono čime se on bavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče ste izjavili da je Klark u svojoj knjizi napisao da sam ja vama rekao da ću rešenje naći u proleće 1999. godine, slično rešenju u Drenici. Ako pogledate pažljivo knjigu, videćete da Klark nigde ne pominje proleće, mada je očigledno da vi imate u pogledu odnosa prema meni isti stav kao i Klark. Da li vam je poznato, dakle, da nigde ne pominje proleće?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, pre svega ja juče nisam spomenuo knjigu generala Klarka. Ja sam rekao da je on ovaj komentar objavio u publikacijama koje su izašle u SAD. Drugo, ja ne znam kakav stav general Klark ima prema vama. Ja samo mogu da vam kažem da ja nemam nikakav konkretni stav. To je sve što mogu da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On čak i u svojoj izjavi koju je dao časopisu "Parameters" (Parameters) ne pominje nikakvo proleće. Moje pitanje, dakle, glasi: da li ste vi možda pogrešno citirali moje reči, pogotovo kad se ima u vidu za takvu jednu kardinalnu izjavu niste upotreбили ni vi, ni Klark, sve do 2001. godine, a Klark sve do 2002. godine? Zar vam se ne čini previše providna?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, moram ponovo da vas ispravim. Ja mislim da general Klark jeste spominjao proleće 1999. godine u jednoj od svojih ranijih publikacija. A drugo, ja nisam koristio ovu izjavu tek 2002. godine, ja sam je koristio i ranije u diskusijama sa ljudima u javnosti kada smo govorili o događajima na Kosovu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, svedočenje svedoka je glasilo ovako, "da tokom razgovora", ovo sam ja zapisao, "vi ste rekli da ćete pokušati da nađete rešenje za problem na Kosovu u proleće 1999. godine". Da li vi osporavate da ste to rekli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naravno da osporavam. Pa zar nije potpuno logično, gospodine Mej, da u trenutku kad smo potpisali sporazum, kad je svima laknulo, kada se govori o popravljanju odnosa između nacionalnih zajednica i ono sve što sam citirao, ja

onda kažem: "Ja to neću ništa da poštujem, nego ću da uzmem i da ih sve pobijem u proleće"? Da li to može neko da veruje?

SUDIJA MEJ: Nema veze šta vi kažete da je prema vama logično. Ovo je ono što ovaj svedok tvrdi, da ste vi rekli da ćete naći rešenje za kosovski problem u proleće 1999. godine. Pošto se to osporava, generale, da li vi imate ikakve sumnje da je optuženi upravo to i rekao?

SVEDOK NAUMAN: Časni Sude, da sam imao ikakve sumnje, onda ne bih to izjavio pred ovim Sudom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Nauman, vi čak niste rekli istinu ni kad ste rekli šta smo pili. Rekli ste da smo pili šljivovicu, a šljivovicu nismo pili, jer ja ne pijem šljivovicu. Pili smo kruškovaču, čak i u tom detalju ste pogrešno rekli, a ne o nečemu drugom.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, oprostićete mi što nisam stručnjak za alkoholna pića, ali možda sam se zbunio. Ali u svakom slučaju, to ne znači da nisam govorio istinu o drugim stvarima ako sam tu pogrešio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Nauman, s obzirom da pravljenje paralele sa Drenicom, znači razgovor samo o terorizmu i da se ne može nikako odnositi ni na šta drugo nego na terorizam, ja vam predlažem...

SUDIJA MEJ: Ovo smo prodiskutovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, predočavam dokument Tužilaštva i to izvod iz strane 16, drugi pasus izveštaja istorijskog eksperta Tužilaštva, koji iako nije objektivan i kompetentan, ipak priznaje da su partizani u dreničkom regionu ugušili više...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ja sam vam juče skrenuo pažnju da što se tiče svedočenja ovog svedoka, nema nikakve veze

kakva je zapravo bila istorija, bez obzira na to da li vi govorite istinu o tome ili ne. To jednostavno nije bitno. Ovaj svedok ne zna istoriju, ali ono što on kaže da ste vi rekli jeste bitno. On je rekao da ste vi to rekli. E sad da li zato postoji neko istorijsko objašnjenje, kontekst, to jednostavno nije bitno i nema nikakvog smisla da ponovo o ovome diskutujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima istorijsko objašnjenje. Valjda je jasno da nisam mogao reći nešto što nema nikakve veze s istorijskim objašnjenjem, jer ovde kod ovog vašeg čak nekompetentnog...

SUDIJA MEJ: Možda postoji stotinu razloga zašto ste vi to možda rekli. Nisu bitni razlozi zašto ste to rekli, već činjenica da ste to rekli. To je bitno baš što se tiče svedočenja ovog svedoka. Ovu temu smo završili time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, da li je jasno da pominjanje Drenice nema nikakve veze sa civilnim stanovništvom?.

SUDIJA MEJ: Generale, ja mislim da sada vam se postavlja pitanje vezano za to kako ste vi protumačili taj komentar?

SVEDOK NAUMAN: Časni Sude, koliko se ja sećam, nije se pravila razlika između bandita i civilnog stanovništva. To je bilo spomenuto na jedan generalni način, a šta je gospodin Milošević mislio kad je to rekao, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvo, ja to nisam rekao. Drugo, to da tvrdite da nisam pravio razliku između civila i terorista, pa to i ptice na grani znaju da je postojala čak i naredba da jedinice ni vojske ni policije ne smeju da otvaraju vatru tamo gde mogu biti ugroženi civili. Kako bi onda neko mogao da kaže da se nije pravila razlika između civila i terorista? Ta naredba postoji i te naredbe su poštovane?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja ne osporavam, gospodine Miloševiću, da su možda postojale takve naredbe. Ali činjenice vezane za događaje koji su se desili na terenu ukazuju na to da neke od vaših snaga nisu poštovale naređenja koja ste vi izdali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato, gospodine Nauman, da je upravo ta policija i ta vojska, vojska kojom sam imao čast da komandujem za vreme rata, uhapsila preko 500 lica koja su izvršila zločine?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja ne znam za taj podatak, ali ako je to tako, onda odlično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste sa mnom razgovarali o Račku (Recak). Da li je tačno da sam vam jasno rekao da nije bilo masakra?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je tačno da ste rekli. Vi ste odbacili sve naše tvrdnje o tome da je tamo počinjen zločin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste juče rekli da ste prethodno razgovarali sa Vokerom (William Walker). Da li vam je u tom razgovoru Voker rekao da je Račak bio uporište UČK?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodin Voker nam je tokom razgovora rekao da su prvobitno tamo bile neke aktivnosti OVK na tom području i da su vaše snage preduzele akciju protiv snaga OVK u tom području. Ja sam rekao da, koliko je meni poznato, mislim da su nekih sedam pripadnika OVK ubijeni od strane vaših snaga tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam šta vam je rekao Voker, područje je širok pojam. Ja govorim tačno o selu Račak. Da li vam je rekao da je ono bilo uporište UČK? Da li vam je to Voker rekao?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: On nije nazvao Račak uporištem OVK. On je govorio o tome da jeste bila neka aktivnost OVK u Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, ako je moguće odgovarajte mi sa da i ne, zbog korektnosti, s obzirom da su mi ograničili vreme. A da li vam je rekao da su borbe između policije i UČK trajale od jutra do 16.00 popodne u Račku?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To možda jeste tako. Ne znam da li nam je on tačno rekao o kom se vremenskom periodu radilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je rekao da postoji izveštaj njegove Verifikacione misije o poginulim pripadnicima UČK?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja sam upravo to i spomenuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako objašnjavate da u svim svojim izjavama nije pomenuo poginule pripadnike UČK, nego je samo govorio o civilima?

SUDIJA MEJ: Ovaj svedok ne može na to da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je rekao Voker da je u Račku bilo toga dana kritično? Kad se taj sukob između policije i UČK vodio, u Račku su se nalazili posmatrači OEBS-a. Da li vas je o tome obavestio?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: On je spomenuo da su nenaoružani posmatrači OEBS-a bili u blizini, da su se povukli čim su počele borbe, da se ne bi našli u vatri, u unakrsnoj vatri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro što ste to rekli, što ste tako citirali Vokera. Inače, vezano za ovo proganjanje zločina na teritoriji Jugoslavije, malopre sam citirao podatak koliko je Vojaska i policija pohapsila one koji su izvršili zločine. Da li vi znate podatak da je u Srbiji još 1992. godine suđeno nekolicini ljudi za ratne zločine koji su počinjeni u Bosni. Pre nego što je i ova institucija organizovana, pre nego što je bilo ko o tome govorio, još 1992. godine mi smo sudili za ratne zločine pojedincima koji su počinili u Bosni. Da li vam je ta činjenica poznata?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja nisam upoznat sa tim, gospodine Miloševiću, pošto to nikad nije spadalo u moju obavezu da pratim sudske postupke u vašoj zemlji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam vam tada u tom razgovoru, gde govorite o Račku, izričito rekao da je došlo do sukoba i da su ljudi ubijeni u borbi, i da nijedan srpski policajac ne bi izvršio takav zločin?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću, vi ste to rekli i ja sam to izjavio u svom iskazu koji se nalazi pred vama. Ali mislim da moramo da napravimo razliku između onih pripadnika OVK koji su ubijeni u akciji, i 20 i nešto ljudi koji nisu bili pripadnici OVK i koji prema nalazima finskog lekara nisu pokazivali nikakve indikacije da su bili uopšte uključeni u bilo kakvu borbenu aktivnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da se ne razlikuju nalazi ni finških, ni beloruskih, ni jugoslovenskih patologa o tome da su osim jednog jedinog slučaja, svi poginuli od vatrenog oružja iz daljine i u pokretu? Da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, nisam upoznat sa tim, niti znam da se nalazi jugoslovenskih i beloruskih stručnjaka razlikuju od nalaza finskog slučaja. Ja znam da je finški lekar izjavio da su vaši i beloruski lekari stručnjaci koristili zastarele tehnike koje više nisu toliko precizne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To se odnosilo na parafinsku rukavicu koja je legalna tehnika i koja je skinuta i pokazala da je 37 od tih 40 poginulih pucalo iz vatrenog oružja, a parafinska rukavica...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ovo su sve stvari koje će ovo Pretresno veće razmatrati, i nema nikakvog smisla da se prepirete sa svedokom oko toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sam se tako što navodite, zbog laži koje je Voker servirao vama razbesneo i počeo da vičem. To kažete. Je li tako?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam više puta ponovio da policija i vojska nikad ne bi uradili nešto što je u suprotnosti sa zakonom?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, to ste više puta naveli, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam vam tada ukazao da smatram da su Klark i Nauman upali u zamku, kao i Voker dajući ovakve netačne izjave?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je ono što ste rekli i to stoji u mom pismenom iskazu, i mi smo odbacili tu vašu tvrdnju da smo upali u zamku. Mi smo jednostavno razmatrali činjenice koje je pred nas izneo ambasador Voker.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam vas tada obavestio da je pozvan finski tim da izvrši obdukciju?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, jeste, gospodine Miloševiću. To se takođe nalazi u mom iskazu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam vam rekao da je Voker uvredio jugoslovensku vladu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To se isto nalazi u mom iskazu. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je logično bilo da jugoslovenski organi, sudski i kriminalistički i ostali organi, izvrše istragu po jugoslovenskim zakonima? Mislim na sudske organe, organe tužilaštva, na istražnog sudiju, sudsko-medicinsku aktivnost. Da li je logično da to izvrše jugoslovenski organi na svojoj teritoriji u vezi sa ovakvim pitanjem?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, kada govorite o logici, nije mi jasno zašto niste prihvatili ponudu koju smo dali i Klark i ja, da sudija Arbur (Louise Arbour) dođe i da istraži slučaj. To bi bilo najobjektivnije i najnepristrasnije. Vi govorite o logici. Najbolji mehanizam je bio da se uzme sudija koje su postavile Ujedinjene nacije (United Nations).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj Sud je sredstvo rata protiv moje zemlje. Da li vam je bio poznat naš stav?

SUDIJA MEJ: Da, to smo sve već ranije čuli. Postavite pitanje svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznat naš stav da smo smatrali da je ovo nelegalna institucija stvorena protivno Povelji Ujedinjenih nacija i politički motivisana?

SUDIJA MEJ: Da. To smo čuli nekoliko puta. Molim da pređemo na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznata indirektna veza Luiz Arbur sa terorističkim grupama UČK, što se pokazalo?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ukoliko nameravate da iznosite ovakvu vrstu navoda morate ih nečim i potkrepiti. Imate još pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako još pet minuta? Pa počeli smo u pet minuta do dvanaest, gospodine Mej. Ako ste mi dali pola sata onda imam još najmanje deset minuta.

SUDIJA MEJ: Onda ih pametno iskoriste. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, da li vam je poznato da je gospođa Arbur, član Upravnog odbora takozvane

Međunarodne krizne grupe, zajedno sa Tačijevim (Hashim Thaqi) savetnikom Abrahamsom, sa Vesli Klarkom...

SUDIJA MEJ: Ne, nema nikakvog smisla da se nastavlja na ovaj način. Ukoliko imate nekih drugih pitanja na neke druge teme, onda izvolite. Svedok vam je rekao ono što on ima da kaže i njegovu sugestiju, vi ste odbacili taj predlog. Prema tome, nema nikakvog smisla da o tome dalje nastavljamo. Vi možete izneti svoje dokaze kad zato bude vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima smisla da pitam svedoka koji ne zna zašto sam odbacio da je politički stav te grupe u kojoj su svi ovi nabrojani bio bombardovanje 1992. godine, nezavisnost Kosova, Crne Gore, ukidanje Republike Srpske, centralizacija Bosne. Da li on zna za stavove te grupe?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Časni Sude, hoću li odgovarati na to pitanje?

SUDIJA MEJ: Ne, nema potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u svojoj izjavi da ste mi tada dali i nekih deset primera o kršenju sporazuma. Je li tako? Da sam uzeo to i rekao da ćemo istražiti o čemu se radi. Da li mislite da sam nešto drugo mogao da vam kažem? Da vam odgovorim odmah na to, da sam to mogao da znam?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, po mom mišljenju mogli ste nam dati i drugi odgovor, pošto su se mnogi od događaja koji su bili navedeni u tom spisku desili dosta pre 19. januara. Ali vi ste odlučili da kažete da ćete to razmotriti i da ćete nam kasnije nešto reći o tome, a onda nam nikada niste dali odgovor o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad upotrebljavate reč "mnogi", podsećam vas da ste rekli da ste dali podatke za nekakvih deset navodnih primera kršenja sporazuma, ukupno. Tako da se

“mnogi” može odnositi samo na manji broj. A da li znate kakve sam izveštaje dobio nakon proveravanja tih podataka?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, ne mogu da znam, pošto mi nikad nismo dobili odgovor od vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Nauman, ja sam informisan da niste govorili istinu.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Hoćete li, molim vas, da mi to detaljnije objasnite? Ja nikad nisam dobio od vas odgovor, a to se odnosi na generala Klarka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam vam rekao na primedbu Solaninu da Skupština Srbije samo po automatizmu odobrava Miloševićeve odluke, da oni, to jest Skupština, ima poslednju reč? Je li tako ili nije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To ste nam rekli, to se takođe nalazi u mom iskazu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je jasno da je ultimatum koji je dat Jugoslaviji bio da prihvati okupaciju koja je stajala u sporazumu iz Rambujea? Je li tako ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to nije tačno i vi to znate. Ja mislim da je to deo pogrešne informacije, dezinformacije koju vi i drugi širite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačan ovaj stav koji ću vam pročitati u realnosti: “Kada vi samopostavljeni vladari planete izdate ultimatum drugoj zemlji, gde se kaže ‘predajte se ili poginite’, da biste sačuvali kredibilitet moramo da skršimo bilo kakav otpor našem diktatu toj zemlji”.

SUDIJA MEJ: Ko je to rekao? Koga to citirate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Citiram Voltera Dži Roklera (Walter J. Rockler), bivšeg tužioca Ninberškog suda za ratne zločine (International Military Tribunal). Njega citiram.

SUDIJA MEJ: To je, jednostavno, mišljenje gospodina Roklera, nema nikakvog smisla da se to predočava svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako nema smisla, želim da pitam svedoka u vezi sa njegovom izjavom za Bi-Bi-Si (BBC): "To je bio rat koji se vodio zbog principa, a princip je bio da treba zaštititi ljudska prava i sa te tačke gledišta, ja mislim da je rat na Kosovu možda prvi rat u evropskoj istoriji koji je vođen zbog ovog principa. I time smo mi odbacili valjanost principa teritorijalnog integriteta koji je dominirao i dalje dominira u međunarodnom pravu od Vestfalskog mira iz 1648. godine". Da li to znači da je NATO odlučio da ukine osnovni princip međunarodnog prava, princip teritorijalnog integriteta i suvereniteta država?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam to pomenuo ranije. Mislim da ste me tačno citirali, i to ponovo spada u moje lično ubeđenje koje dele i drugi, da moramo da stignemo do jednog modernijeg shvatanja o tome šta zapravo znači suverenitet države. To ne može značiti da neki vladar može da radi sa svojim građanima šta god poželi, već to mora da znači da taj vladar mora biti i odgovoran da štiti ljudska prava svojih građana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi znate da su upravo ti kojima kažete da su ugrožena ljudska prava, a reč je bila o teroristima, ubicama, pobili jedan ogroman broj Albanaca i da su sadašnji lideri, što je čak i ovde pokazano u ovoj sobi, vršili ubistva bogatih Albanaca i drugih Albanaca koji su smatrani lojalnim vlastima, i lojalnim građanima Srbije? Da li vam je to poznato?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam mnogo puta rekao u javnosti da ne smatram OVK skupinama anđela, i da se oni užasno ponašaju i da su krivi za teške prekršaje, ali ne treba da mešate aktiviste OVK koji krše zakon sa hiljadama nevinih kosovskih Albanaca koji su pali kao žrtve ugnjetavanja i pogubljeni su od strane vaših snaga bezbednosti.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, po mom mišljenju, ovo je teren koji smo već prešli. Vi se već ponavljate i to mnogo

puta. Po mom mišljenju, vi se približavate tome da svojim unakrsnim ispitivanjem zloupotrebite postupak pred ovim Sudom. Ako nemate nekih pitanja koja su relevantna, trebalo bi da se ovde zaustavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam pitanje, gospodine Robinson (Robinson). U istom intervjuu koji sam vam malopre citirao, vi ste na pitanje da li smatrate da su takve humanitarne intervencije opravdane, izjavili da u političkoj praksi sumnjate u njihovu opravdanost, zbog takvih slučajeva kao što je oklevanje međunarodne zajednice u Istočnom Timoru (East Timor) i gledanja u stranu kada su Rusi narušavali ljudska prava u Čečeniji (Chechnya). Je li to tačno?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je tačno, gospodine Miloševiću, ali to oklevanje međunarodne zajednice ne znači da u jednom slučaju međunarodna zajednica nije postupila legitimno.

SUDIJA MEJ: Ovo će biti vaše poslednje pitanje. Sada je 10.25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vi slažete sa bivšim nemačkim ministrom odbrane Rupertom Šulcom (Rupert Schultz), koji je govorio na mitingu, citiram ga: "Danas nas brinu posledice Prvog svetskog rata, pošto je Jugoslavija posledica i proizvod Prvog svetskog rata, i veštačka je tvorevina koja nikad nije bila spojiva sa idejom samoopredeljenja". Da li je to ta ideologija? I da li je to ta ista ideologija iz Prvog i Drugog svetskog rata?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja nisam ovde da komentarišem izjave nemačkih političara. Mogu samo da vas uverim da ove istorijske konotacije nisu odigrale nikakvu ulogu onda kada je doneta odluka od strane NATO kakva je doneta. Ona je bila bazirana ne teškim kršenjima ljudskih prava i na potrebi da se uspostavi ponovo stabilnost jednog celog regiona.

SUDIJA MEJ: Ne. Neće više biti pitanja. Gospodine Tapuševiću, imate li vi nekih pitanja za ovog svedoka? Vreme je prilično ograničeno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala, časne Sudije, obzirom na delikatnost trenutka, ja bih vas stvarno molio ako biste mogli da mi kažete na koliko vremena mogu da računam stvarno, da bih izvršio neku selekciju ovih mojih stvari koje bih pitao. Ja ću se truditi stvarno da maksimalno budem kratak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da. Generalno bi trebalo da završimo sredinom dana. Dvadeset minuta, gospodine Tapušковиću, trebalo bi da bude dovoljno. Imali smo unakrsno ispitivanje dva sata ili više.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Nadam se da će biti dovoljno. Hvala. Želeo bih da skrenem pažnju na činjenicu da u nekim pitanjima koja su postavljena juče, u ekspertskom prikazu na strani 16 postoji dovoljno podataka iz kojih se sasvim dobro vidi šta se dogodilo u Drenici između 1945. i 1949. godine. Ja samo želim da skrenem pažnju na to. Vi imate informacije koliko je jugoslovenskih vojnika bilo angažovano u ratu koji je trajao četiri godine.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, kao što sam rekao mnogo puta, nema veze šta se desilo u Drenici, to je bilo 1940., toliko daleko da se ne tiče dokaza. Svedok je rekao da je optuženi to rekao njemu. To je kraj svega. Šta god se dešavalo u Drenici je irelevantno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časni Sude, ja ne želim to da pitam. Ja samo želim da asistiram Pretresnom veću i skrenem pažnju na činjenice koje se nalaze u izveštaju koji imate. Rekli ste da ste odlučili da uradite to što ste uradili zato što ste bili uslovljeni da radite upravo to izvesnim uslovljavanjem od Generalne Skupštine UN; da li je to tačno?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Nisam govorio o Skupštini UN (UN General Assembly). Ja mislim kada se to odnosi na opravdavanje intervencije...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Savet bezbednosti, mislio sam.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Spomenuo sam Savet bezbednosti u jednoj prilici. U kosovskoj krizi nije bilo moguće vršiti dužnost sve dok nije uspostavljen sporazum, i u izuzetnim situacijama, NATO države su odlučile da preduzmu akcije za koje su verovali da su legitimne, mada je nedostajalo odobrenje Saveta bezbednosti.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Interesuje me još nešto. Možda je to još važnije. Da li su parlamenti svih zemalja, države članice NATO-a, da li su svi ti parlamenti svih tih zemalja dozvolile vašu akciju, i ako ne, koja od njih nije? Da li je na primer parlament vaše zemlje dozvolio vašu akciju?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, nemački parlament je dozvolio učešće nemačkih oržanih snaga u ovoj operaciji, sa većinom koja je bila dovoljna da potvrdi nemačku odluku. Ako pogledamo druge zemlje, sve one gde je bilo potrebna i neophodna legalna potvrda takvih operacija, odobrile su ih. Nije bilo potrebno od svih NATO zemalja dobiti takvu potvrdu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li su svi parlamenti odobrili?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ne, upravo sam rekao da nije bilo potrebno da sve zemlje daju svoj pristanak od svojih parlamenata. To je zavisilo i od njihovog pravnog poretka koji se razlikovao od zemlje do zemlje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Generale, vi znate da kada je ova odluka donešena od strane NATO, kao i aktiviranja naređenja koje ste vi lično pomenuli, duž jugoslovensko-albanske granice, i to za značajan period vremena, oružje je prenošeno ilegalno, u značajnim količinama i donošeno na teritoriju Kosova. Vama je to već rečeno. Nije li to tačno?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, tačno je. Videli smo krijumčarenje oružja, i kao što sam rekao, mi smo pokušavali da preduzmemo akcije kako bismo to sprečili.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste takođe rekli da su pre 15. oktobra na teritoriji Kosova postojale naoružane grupe Albanaca i da su one preduzimale brojne nasilne akcije prema vojsci i policiji, i ja mislim da je to jasno kada vi to kažete. Je li tako?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je tačno. Ja bih takođe podsetio da niko nije posmatrao ovo kao izolovani slučaj. Oružani otpor kosovskih Albanaca protiv jugoslovenskog pritiska je rezultat akcije koja se događala mnogo pre nego što je započeo oružani otpor.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam, generale. Moje pitanje je sledeće: da li konstantno postojanje ilegalnog krijumčarenog oružja i uvođenje oružja na Kosovo, kao činjenice nasilja na delu naoružanih Albanaca, ja ne kažem terorista ili razbojnika ili šta god, oni su bili naoružani, što opravdava pitanje, šta bi se desilo da je država smanjila broj vojnika i policajaca na broj koji je bio u mirnim vremenima, uprkos činjenici ova dva fakta? Dakle, da li je bilo mirovnih uslova, istih uslova koji su postojali u mirnim vremenima, i da su ti uslovi napravljeni, onda bi taj broj mogao da se smanji na broj iz vremena mira. Da li su postojali uslovi mira tada?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Dobro, kao što se možete podsetiti, u leto 1998. godine, jugoslovenske snage bezbednosti preuzele su zaista skupu operaciju da bi slomile UČK i oružani otpor. Ono što smo mi pokušavali da učinimo je da se vratimo u normalnost i zajedničko mirno življenje, što je inače jasno izjašnjenje u izjavi koju smo mi potpisali.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U pogledu činjenica da uslovi nisu bili mirnodopski, pozicija u kojoj ste vi pregovarali i koju ste juče obrazlagali, može biti da ste koristili argumentaciju koju ste koristili, rekli ste šta ste rekli, da ste imali autoritet da

napadnete pod dogovorenim uslovima i da ste se povinovali i složili sa tim.

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Tapuškoviću, mi smo želeli da dostignemo uslove pod kojim bi prestala neprijateljstva, a jedan preduslov je bio da se smanji broj naoružanih snaga u zemlji i da se limitiraju disproporcionalni odgovori na incidente.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li mi reći, generale, da li se armija i policija povukla na vaše iznenađenje, i da li je to izazivalo iznenađenje kod vas? Da li je ipak UČK preuzela kontrolu nad regionom? Može li to biti razlog za policiju i državu da preuzme kontrolu teritorije koju je i napustila ne bi li se uspostavili ti mirovni uslovi?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Dobro, ipak nije bilo tako u potpunosti, da je UČK manje-više u potpunosti popunjavala vakuum. Oni su to pokušavali u jednoj ili drugoj situaciji, ali u drugim slučajevima incidente je izazvala akcija koju su preduzimale snage bezbednosti. Mislim da sam to objasnio više puta, ponavljajući neke stvari juče i danas.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ne. Ono što kažem je kada se armija povlači, onda je oblast preuzeta od drugih. To je ono o čemu ja govorim

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Tapuškoviću, onoliko koliko ja znam, to nije celokupan slučaj, ne 100 posto. Ovo se događalo povremeno. A u drugim oblastima ništa se nije događalo, ostajalo je onako kako je bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Generale, Savet NATO-a, da li je on znao za procenjeni broj naoružanih Albanaца koji su priređivali i izvršavali radnje o kojima govorite? Da li ste vi imali takvu vrstu informacije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Imali smo neke informacije. Bilo da smo imali sve informacije ili ne, ja se jednostavno ne usuđujem da kažem, pošto služba uvek bazira svoja saznanja na

dostupnim informacijama, a mi definitivno nismo imali 100 posto informacija.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Verifikaciona misija je započela svoj posao. Mene interesuje sledeće: tokom vaše prve konverzacije, a zatim uz sav respekt, i tokom druge, a posebno kada ste 19. januara govorili ponovo, da li je bilo ikakvih činjenica i brojeva ili informacija kao što je broj? Visoko rangirani oficir Verifikacione misije, gospodin Caglinski (Richard Ciaglinski) je rekao da postoje saznanja da ima oko 10.000 UČK članova u datom momentu. Sada, da li vi imate informacije da je OEBS takve informacije imala u svom sopstvenom rasporedu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: OEBS je informacije delio sa nama, i ja mogu samo reći, časni Sude, da cifre variraju stalno i iznova, i mi nikada ne možemo da imamo jasan presek, cifru sa kojom se svako slaže i koja označava punu snagu UČK.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Evo zašto ja vas to pitam, generale. Kako ste vi oficir, vi ste svakako dobro upoznati sa vojnom doktrinom, ja sam laik u toj oblasti, možete li se složiti sa narednom observacijom, imajući na umu vojnu doktrinu: Šta bi mogao razum državnih snaga protiv naoružanih ljudi u bilo kojoj zemlji? Šta bi onda razum bio? Mi nastavljamo da govorimo o tome šta je proporcionalno, a šta je disproporcionalno. Šta bi razum bio tada? Sada, čitam neke stvari, da li bi razum bio 3.1? Ili još više 6.1, je li to razumno? To je dakle, kada kažete država, država iznad svih uslovljenosti, kada koristi troje ljudi, troje na njihovih troje ili protiv jedne naoružane osobe, bilo da je terorista ili nešto drugo. Imate li ikakvo saznanje o tome, povezano sa vojnom doktrinom, i koliko važno je to bilo za vaše procenjivanje?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Tapušковиću, ovo nije pitanje vojne doktrine, pošto govorimo o unutrašnjoj bezbednosti. To je normalna odgovornost policijskih snaga. Ali u cilju procene balansiranoг prosuđivanja snaga policije, mi smo napravili jednu komparativnu kalkulaciju u NATO-u, u poređenju sa odnosom gustine policijskih snaga u uslovima mira. 10.024 individua koje je

Milošević pominjao u ovoj oblasti, gde smo imali, hajde da kažemo, visoku stopu kriminaliteta, došli smo do zaključka da je 10.000 ili takozvana cifra približne proporcionalnosti nešto što odgovara bezbednosnim izazovima u ovom delu bivše Jugoslavije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Sada bih krenuo na pitanje Račka. Ambasador Voker, još pre nego što se Voker susreo sa Miloševićem 19. januara, Voker vas je informisao o Račku. Voker je o Račku i izneo stav da su žrtve civili i dao svoje razloge, zar ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, jeste.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste njegove procene prihvatili?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: On je imao prednost u odnosu na mene i gospodina Klarka, pošto je lično bio na licu mesta i video svojim očima šta se desilo, bar u pogledu žrtava.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste na strani u 31. paragrafu vašeg ovog izveštaja potpisanog u zadnjoj rečenici da su vam rekli da je među žrtvama bio jedan četrnaestogodišnji dečak. Da li vam je to rekao Voker ili neko drugi?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, to mi je rekao gospodin Voker.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada saznali da li je istina to da je među ljudima koji su bili naročito u onom jarku bio dečak od 14 godina?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Video sam druge publikacije gde je pisalo da je bio jedan dečak među leševima. Da li je bio 12, 13 ili 14 godina star, ne znam. Ali pročitao sam da je on bio među 23 leša. Tamo je bila jedna žena i jedan dečak.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je bilo kasnije. Mene interesuje vaše saznanje pre 19. januara. Dakle, pre nego što ćete sresti gospodina Slobodana Miloševića?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Glavni dokaz je informacija koju smo dobili od ambasadora Vokera. On nam je takođe rekao da među leševima ima žena i da ima jedan dečak.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, i rekli ste to, nećemo da ponavljamo, samo da mi potvrdite da je bilo i žrtava, da je bilo i poginulih pripadnika OVK?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je takođe jedna informacija koju nam je preneo ambasador Voker.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Sad me interesuje da li vam je bilo ko kazao da je baš 15. januara, pre nego što ćete se sastati sa Slobodanom Miloševićem, da li vam je bilo ko kazao da 15. januara tu u tom krugu da su poginula i dva policajca?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Mislim da nam je to takođe rekao gospodin Voker.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li vam je gospodin Voker rekao ili bilo ko da je 18. januara znači, onoga dana kada su preuzimana tela koja su srpski istražni organi hteli da uzmu radi ekspertize, da je toga dana prema izveštajima OEBS-a bilo ubijeno pred džamijom gde su tela ležala 17 srpskih policajaca? Da li ste to znali kad ste seli da razgovarate sa gospodinom Miloševićem?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Sećam se da je ambasador Voker pomenuo da je bio neki incident, ali ne sećam se pomenu-tog broja policajaca koji su poginuli.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Niste znali za 17 policajaca koji su poginuli, da li vam je bilo ko rekao? Rečeno vam je za dva poginula policajca 15., rečeno vam je 17 ubijenih policajaca pred džamijom? Da li vam je neko rekao da je dan pre 18., znači u tom periodu, između 15. i 19. ubijen još jedan broj srpskih policajaca i da je ukupno poginulo između 15 i 19. januara 47 policajaca? Da li ste to znali ili ne?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja ne znam za cifru od 47 policajaca, i ne znam da li se ovo dešavalo sve oko Račka, ili je ta brojka 47 broj iz svih incidenata na Kosovu zajedno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Možemo li reći da ste pred razgovor sa Slobodanom Miloševićem, i niste znali koje su povrede i gde su locirane rane na telima žrtava iz Račka, sem onog što vam Voker kazao. A to je ono što ste juče rekli da su svi pogodoeni u potiljak ili da je većina njih pogođena u teme?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Hoću da podvučem ono što ste poslednje rekli, da je većina njih pogođena u potiljak. On nam je to rekao i pokazao nam je jedno dve fotografije koje je sam snimio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali, gospodine generale, svi ti nalozi forenzički su usaglašeni i mi imamo situaciju da tu više nikakvih dilema nema. Povrede su nastale pretežno u predelu grudi i glave?

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, već smo puno puta govorili o ovoj temi. Ne pomaže Sudu da to ponovo ponavljamo. Svedok može samo odgovarati na ono što se tiče njegove informacije u to vreme. Na nama je da odlučimo šta se desilo i da razmotrimo nalaze sudskih medicinara.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znam ja to i svestan sam toga. Juče je rekao da ako se povrede zadobiju u borbi, da se one pre svega zadobijaju povredama grudi?

SUDIJA MEJ: Znamo, znamo, i vi ćete reći da nisu bile rane u potiljak. Nema smisla da se prepirete sa svedokom o tome. On vam je jasno rekao šta je njemu rečeno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ja nemam razloga da se prepirem apsolutno. U redu, ja ću to preskočiti. Ali sad ako mogu nešto o deportacijama?

SUDIJA MEJ: Samo ako će biti kratko, pošto ovaj svedok mora da uhvati avion. On mora da nas napusti u podne, i bilo bi u redu da ima vremena i za dodatno ispitivanje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači, vi ste rekli da je ta operacija, deportacija, iseljavanje bila brižljivo isplanirana i da je počela nakon NATO bombardovanja. To ste kazali. Moje pitanje: da li su se planovi za eksportaciju albanskog stanovništva van teritorije Kosova mogli praviti ukoliko je NATO bombardovanje bila neizvesna činjenica? Jer je zaista počelo odlazanje naroda u momentu kad je NATO bombardovanje počelo?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Tapušковиću, mislim da ste nešto pogrešno citirali kad ste to pripisali meni. Ja sam juče rekao da zasnovano na informaciji koju smo juče dobili o proterivanju, ukoliko to tako mogu da nazovem, kosovskih Albanaca, da je počelo pre NATO bombardovanja, a onda je posle ubrzano. Tako da mislim da moramo da ispravimo ovo i da uskladimo sa ovim što sam rekao i juče i danas.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li su članovi Verifikacione komisije napustili Kosovo pre svega, zbog toga, što će započeti NATO bombardovanje i zbog svoje sopstvene sigurnosti, ili je dominantno bilo ono što ste juče kazali da ne bi ostali taoci?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, mi smo se brinuli za bezbednost posmatrača OEBS-a i urgirali smo da OEBS razmotri na tu preporuku da ih povuče, pošto smo mi videli da je bombardovanje iminentno. Mislim da su oni onda doneli odluku mislim da je to bilo 20. marta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Govorili smo ovde svih ovih dana i meseci o tome da su Albanci bežali sa Kosova zbog određenih razloga, ne bih se na to vraćao. Da li imate podatke koliki broj je sa teritorije Srbije i sa ostalog dela Srbije i Vojvodine? Koliki je broj Mađara iz Subotice otišao u Mađarsku? Koliki je broj Srba pobjegao u Srpsku Krajinu? Koliko je Rumuna otišlo u Rumuniju (Romania), i uopšte koliko je ljudi iz Beograda ko je imao moguć-

nosti napustio Srbiju zbog opasnosti zbog NATO bombardovanja? Da li ste imali podatak o problemima koje su imale te države okolo zbog ljudi iz Srbije, Srba koji su takođe masovno bežali iz svoje zemlje? Da li ste te podatke imali? Pola Budimpešte (Budapest) je bilo naseljeno Srbima?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, čuli smo podatke o tome da su ljudi i jedne i druge narodnosti, nacionalnosti napustili svoje kuće i da se taj broj naravno povećao kada su počele vazdušne operacije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine generale. Samo još nekoliko stvari u vezi NATO bombardovanja. Ovde ste kazali u svom ovom izveštaju u tački 39 pri kraju, to je ovo što se tiče izveštaja NATO sa sastanka. Sledi sadržaj Naumanovnih dešifrovanih beležaka sa sastanaka, i ovde pri kraju pod jednom zvezdicom ovde piše: "Treba biti jasan, preduzmemoli vojnu akciju, završićemo na terenu". Da li to znači da ste vi u momentu kad ste preuzimali akciju, bili isto tako doneli odluku da se ide i na teren, znači sa trupama pešadijom. To piše ovde kod vas?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Pa, gospodine Tapuškiću, to je bila moja izjava, moja procena i to je bio moj stav Savetu NATO, gde sam ja rekao da, ukoliko oni donesu odluku da otpočnu sa vazdušnim operacijama, da na kraju može iskrnuti neophodnost da se uključe i kopnene snage. Ja sam hteo da oni budu pripremljeni i da uvide da je neophodno da se sve sagleda do kraja. Jer ne treba počinjati intervenciju ukoliko niste pripremljeni za eskalaciju, ukoliko niste spremni na to i ukoliko niste spremni da ostanete u zemlji u kojoj ste izvršili operaciju da biste obezbedili stabilnost.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapuškiću, imali ste skoro pola sata.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Samo još jedno pitanje.

SUDIJA MEJ: Molim vas, nemojte se prepirati. Ne možemo ovako nastaviti, ovo je sve već bilo pokriveno i sad govoreći lično, ja mislim da nije od koristi da prijatelj Suda iznosi ovakve pretpostavke.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koja je veličina uranijumskih bombi bačena, ako se akcija zove "Milosrdni anđeo" (Merciful Angel)? Koja je količina uranijumskih bombi bačena na teritoriju Kosova i da li smatrate u vojničkom smislu da je u redu da se bombe bacaju sa 10.000 metara visine? Eto to je pitanje?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Gospodine Tapušковиću, ne mogu vam dati detaljne cifre o količini osiromašenog uranijuma koji je korišćen. A što se tiče visine od 15.000 stopa leta aviona, tu postoje dva elementa koja treba razmotriti. Prvi je, naravno da smo donekle odlučili da se leti na ovoj visini da bismo zaštitili pilote od protivvazdušne odbrane. A drugi element koji se retko spominje je da ukoliko koristite laserski navođenu municiju, onda je visina leta od 15.000 stopa najoptimalnija da bi se postigla preciznost laserske opreme. I mislim da je ta odluka bila doneta zato da bi se obezbedila upravo ta preciznost bombardovanja.

SUDIJA MEJ: U redu. Izvolite, gospodine Rajnefeld (Ryneveld). Na žalost, imate samo pet minuta.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da, razumem, časni Sude, i prilagodiću dodatno ispitivanje samo jednoj temi. Generale, juče i danas je osporavano to da li je optuženi rekao ono što vi tvrdite da je on rekao 25. oktobra, o slučaju, incidentu u Drenici. Bilo je sugerisano, gospodine, da ste vi izmislili tu izjavu. Ja mislim da ste vi odgovarajući na ovo rekli da znate da su te izjave davane i ranije, ne samo od strane vas, već i od strane generala Klarka i da je to objavljeno i u nekim publikacijama?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jutros vam je bilo navedeno da ima neki citat iz knjige, a vi ste rekli da vi niste spominjali knjigu. Da li znate da je general Klark objavio knjigu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Ja znam da je general Klark napisao knjigu o Kosovu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste vi pročitali tu knjigu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Nisam, general Klark mi je ljubazno dao primerak te knjige i ja sam pročitao zaključak detaljno, ali nisam celu knjigu detaljno čitao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Onda, ja sam ovde napravio kopiju nekih stranica iz knjige, molim da se to sad da svedoku. Tu je samo četiri strane. Prva je naslovna strana knjige "Vođenje modernog rata" (Waging Modern War), piše autor, general Vesli Klark. Druga strana je strana na kojoj piše kad je knjiga objavljena i ono što se odnosi na autorska prava. A onda ima nekoliko stranica iz knjige 151, i 152. i samo da kažem svima da je ovo deo našeg dokaznog predmeta i to se nalazi označeno kao K2591 i ja se sada pozivam na strane koje nose oznaku K0209078 do strane koja nosi oznaku K0209101. Generale, na dnu strane 151, ima nešto što počinje ovim rečima: "I tako je taj dokument završen" i tako dalje. "U sledećem paragrafu se spominje da je Milošević "doneo piće sebi, Milutinoviću, Naumanu i meni i ja sam se jednom bar taj prvi put pridružio. Bio je filozofski raspoložen, počeo je da diskutuje o privrednoj budućnosti Srbije, a onda odjedanput promenio temu i rekao sledeće: "Vi znate, generale Klark, da mi znamo kako da postupamo sa ovim Albancima, s ovim ubicama, siledžijama i ubicama svojih ljudi. Mi smo i ranije njih sređivali". Onda mu je lice pocrvenelo i glas mu se povisio". I onda ide sledeći paragraf. On je rekao: "U Drenici 1946. godine smo ih sve pobili. Sve smo ih pobili". Nauman i ja smo samo buljili u njega. On je verovatno mislio da mu nismo verovali, tako da je počeo da objašnjava ovo postignuće, govoreći kako jeste da je trajalo nekoliko godina, ali konačno su ih sve pobili". Da li se ovo slaže sa onim čega se vi sećate?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Pa mislim da ovo nije previše različito od onog što sam ja izjavio, i mislim da zapravo potvrđuje ono što sam ja rekao, u nekim stvarima se razlikuje, ali generalno gledano mislim da su ovi isti opisi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, vi ste rekli da postoji još jedna publikacija na koju ste se vi prvobitno pozivali, rekli ste juče da to nije bila ova knjiga? Da li ste se slučajno pozivali na neki intervju na frontu?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, moguće je da je to tako. Ne mogu da se setim tačno publikacije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da, ali znali ste da postoje druge publikacije?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: Da, znao sam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A sad molim, gospodine, da vam pokažem još jedan dokument koji je takođe obelodanjen optuženom, i on nosi oznaku dokument Tužilaštva K 2328, i to je primerak intervju sa generalom Klarkom, a pri dnu stoji "Granični rat u Evropi – Intervju" (Frontline War in Europe Interview) sa generalom Klarkom 14. novembra 2001. godine. Kao odgovor na razna pitanja na strani 6 od 19, sačekao bih da časni Sud to pronađe.

SUDIJA MEJ: Hoćete da se ovo obeleži kao dokazni predmet?

sekretar: Prvi će biti dokazni predmet Tužilaštva 231, a poslednji dokument 232.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, da li vidite ovaj paragraf na vrhu strane 6. koji počinje sa tri tačke? Tu se kaže sledeće: "On nam je rekao da zna kako da se nosi sa Albancima, da su 1946. godine Albanci koje je on nazvao ubicama i banditima svi sređeni tako što su pobijeni svi do jednog, iako je trebalo nekoliko godina. I on je rekao, obećao NATO da će koristiti samo normalne policijske metode". Da li je ova ta publikacija na koju ste vi mislili?

SVEDOK NAUMAN – ODGOVOR: To je publikacija poput te, gospodine Rajnefeld. Nisam siguran da li je to bila ova ili neka druga.

TUŽILAC RAJNEFELD: Sad molim da se ovaj dokument sad označi. Ja više namam pitanja uzimajući u obzir koliko je sati.

sekretar: Ovo je već označeno kao dokazni predmet 232.

SUDIJA MEJ: Generale, hvala vam što ste došli na Sud da svedočite. Sad možete da idete.

SVEDOK NAUMAN: Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Mi obično pravimo pauzu u 12.10, zar ne?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, tako je, časni Sude, i ja predlažem da ono preostalo vreme posle pauze, da tada dovedemo prvog od dva svedoka za bazu zločina. I takođe bih hteo da postavim nekoliko administrativnih pitanja, pa me sad interesuje kada je najzgodnije da se to uradi?

SUDIJA MEJ: Pa evo, možete sada.

TUŽILAC RAJNEFELD: Odlično, hvala vam. Prva stvar, časni Sude, tiče se diskusije koju je gospodin Najs imao sa vama o odluci po Pravilu 70 i pitanju koje je proisteklo iz toga. Spominjano je da smo mi tada mislili da se radi o poverljivoj odluci koja je bila zapečaćena, a zapravo nije. Radi se o javnom dokumentu, ambasador je tu spomenut pod pseudonimom, a ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*)... se spominju kao vlade. Ja sam samo hteo da vam kažem da ćemo mi sada vama dostaviti kopiju toga i da to jeste bio javni nalog, javna odluka.

SUDIJA MEJ: U redu, možete to da uradite što pre.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hoćemo. Druga stvar, časni Sude, je da se trenutno pred vama nalazi zahtev Tužilaštva da razmotrite mogućnost da se dozvoli da se uvrsti izjava svedoka po Pravilu 92bis u punom modalitetu, što znači da ne bude unakrsnog ispitivanja.

Ovo se traži za nekoliko svedoka. Jedan od njih je K-24, a drugi je K-31. Moje shvatanje je da je veoma teško popunjavati i zakazivati aranžmane, a postoji raspored po kome bi oni doleteli sledeće nedelje. Prema tome, moje pitanje jednostavno glasi da li bi Sud mogao tome da posveti pažnju na vreme kako bismo mogli da izmenimo raspored ako se Sud složi sa našim zahtevom? I konačno pitanje, časni Sude, kada može da vam se obrati gospodin Najs o nekim dopunskim administrativnim pitanjima? Koliko sam ja shvatio, vi ste rekli da je to možda moguće u utorak, iako ima jedno pitanje koje mora ranije da se razmotri, a to se odnosi na svedoka o kome se diskutovalo na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: Ja moram da vam kažem da ne možemo o tome da odlučujemo. Nama je rečeno da svedok može da sačeka i ja mislim da ovde moramo vrlo ozbiljno da razmotrimo i to ne možemo da uradimo početkom sledeće nedelje. Pokušaćemo to da uradimo sredinom sledeće nedelje.

TUŽILAC RAJNEFELD: Ja sam hteo da vas pitam da li je moguće da to uradite u utorak po podne. Koliko sam ja to shvatio, to baš nije verovatno.

SUDIJA MEJ: Da, tako je, to će teško biti izvodljivo.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala, i to su sva administrativna pitanja koja sam hteo posle pauze. Predlažem da pozovemo prvog od naša dva svedoka koji se zove Tači (Milazim Thaqi).

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi ste videli kakav je zahtev u odnosu na svedoke K-24 i K-31. Oni se oba odnose na istu temu, na istu vrstu svedočenja. Možda biste mogli o tome da porazmislite tokom vikenda da li želite da izvršite unakrsno ispitivanje ili ne. A onda o tome možemo dalje da govorimo u ponedeljak. Nema potrebe da se o tome diskutuje sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja insistiram na tome da izvršim unakrsno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: U redu, onda ćemo to razmotriti. A sada prekidamo sa radom i pravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Neka svedok položi zakletvu.

SVEDOK TAČI: Svečano se zaklinjem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

SVEDOK TAČI: Hvala.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Tači, molim da kažete Sudu puno ime i prezime

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Ja se zovem Miljazim Tači Hetimi. Ja sam iz sela Bročna (Buroje), opština Srbica (Skenderaj) na Kosovu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Kolko vam je godina, gospodine?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: 56 godina.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li sam ja u pravu kad kažem da ste se oženili 1970. godine i da ste imali devetoro dece u tom braku?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I koliko sam ja shvatio, petoro vaše dece i dalje živi u kući sa vama, bar je tako bilo u martu 1999. godine, zar ne?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Tači, jeste li nam rekli da ste iz sela Brocna? Da li sam ja dobro shvatio, gospodine, da ste se vi u jednom trenutku našli u selu Izbica (Izbice) 28. marta 1999. godine?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, doći ćemo na to. Da li ste dali izjavu istražiteljima Tužilaštva 9. i 12. novembra 1999. godine?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste dali još jednu izjavu da bi se neke stvari pojasnile 17. i 20. oktobra 2001. godine?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, i to sam dao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A nedavno, gospodine, 10. juna 2002. godine, da li ste imali priliku da pregledate te izjave koje ste dali, i da li ste to uradili u prisustvu zvaničnika Suda?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I da li ste tada potvrdili da koliko je vama poznato i koliko se vi sećate te izjave su tačne?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, molim da se te izjave podele i da se označe kao dokazni predmet, i dok se to radi, ja ću ukratko pročitati rezime te izjave.

sekretar: Ovo je dokazni predmet Tužilaštva broj 233.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, svedok će svedočiti o tome da su srpske snage došle blizu sela Brocna (Buroje) 25. marta 1999. godine, a u selu je postojalo prisustvo OVK. On i njegova porodica su napustili svoju kuću 26. marta i otišli u selo Izbice koje se nalazi pet ili šest kilometara dalje. Izbice su se smatrale bezbednijim mestom zato što se nije znalo ili nije postojalo prisustvo OVK u tom selu. Ostatak stanovništva Brocna je takođe prešao u Izbicu, krećući se u jednoj velikoj koloni koja se sastojala od raznih vozila, a neki ljudi su i pešačili. Oni su se okupili sa velikim brojem izbeglica na polju izvan Izbice. Svedok procenjuje da je nekoliko hiljada ljudi bilo na tom području iz cele opštine Srbice. Vi ćete videti da on u svojoj izjavi opisuje da su u jutro 28. marta 1999. godine, koji je bio muslimanski praznik Bajram, otprilike 9.30 ujutro, to polje opkolile srpske snage, koje su se sastojale kako od vojske tako i od policije. Svedok u svom iskazu opisuje uniforme koje su nosili ti vojnici i policajci. On zatim kaže da su vojnici tražili pare od ljudi u tom zbegu i da je on video kako mnogi ljudi daju velike količine novca. Svedok je lično dao 30 DM. Posle nekog vremena muškarce su odvojili od žena i dece i naredili su im da sede u četiri reda na putu. Većina muškaraca su bili stariji ljudi. Svedok procenjuje da je bilo otprilike 150 muškaraca ukupno. Zatim svedok opisuje u svojoj izjavi da su ih vređali i fizički maltretirali. On je čuo kako neko za koga je on smatrao da je komandant kaže policajcima: "Svi znaju šta im je dužnost, a sad to i uradite". Muškarci su odvojeni i odvedeni u dve grupe u dva različita pravca. Svedok je bio u jednoj od te dve grupe, otprilike 30 ljudi koji su u dva reda odvedeni u šumu, pratio ih je jedan policajac naoružan mitraljezom. Posle nekih 200 ili 250 metara zaustavili su ih pored potoka. Bili su i dalje u dva reda i naređeno im je da kleknu i da budu okrenuti ka šumi. Policija je otvorila vatru sa nekih osam metara. Nije bilo drugih policajaca koje je svedok video u blizini. Otvoren je jedan isprekidan dug rafal i dve osobe su pale na svedoka i oborila ga na zemlju. Jedan je bio njegov rođak Uke Uka (Uke Uka) kome je bilo 74 godine. On opisuje povrede te osobe i kaže da je bio pogođen nečim što je tu bilo u blizini. Svedok procenjuje da je ova pucnjava trajala samo nekoliko sekundi, a onda je čuo jedan

pojedinačan pucanj. Kasnije je otkrio da su meci prošli kroz njegovu jaknu, džemper i košulju, a da njega nisu ozledili. Izgledalo je kao da je to došlo sa strane, tako da ga je samo okrnulo preko leđa. Svedok zatim opisuje neke od počinilaca. Posle pucnjave svedok se primirio i nije se mrdao na zemlji otprilike pola sata. Kako sam kaže, tokom tog vremena čuo je još automatske vatre koja se otvara. Tada su ubijali druge muškarce. Onda, čuvši ono što mu se učinilo kao da se vraćaju tenkovi, on se sa još dvojicom preživelih, Šećirom Halilom (Sheqir Halil) i Jetišom Čalapekijem (Jetish Qallapeki) sakrio u šumi. On i Šećir su ostali u šumi do otprilike 7 sati uveče, a onda su pešačili do susednog sela Vitak (Vojnike). Svedok kaže da se vratio u Izbicu prvog aprila 1999. godine, i da je učestvovao u pokopavanju tela. Opisuje da je bilo 147 žrtava, ali da su neke odneli članovih njihovih porodica i da su ih sahranili na nekom drugom mestu. Otprilike 130 njih je sahranjeno u Izbici. Svedok takođe kaže da kad se vratio svojoj kući u Brocnu 14. juna 1999. godine, našao je svoju kuću spaljenu, imovinu uništenu, a isto tako nedostajala su neka grla stoke i druge životinje koje je on držao na imanju. Mislim da je trebalo ovo da učinim na samom početku, časni Sude, ali ako biste mogli da pogledate dokument koji je označen kao Kosovo atlas 2, na strani 5 tog dokumenta pri vrhu ćete videti slovo "L", a ispod toga videćete broj "13". To je karta Kosova. Vidite gde se to poklapa, a ispod toga se nalazi Izbica tačno iznad linije koja je označena sa 30 horizontalne linije. Pogledajte u sledeći kvadrat, videćete gde se nalazi selo Brocna. To je selo odakle je ovaj svedok, i to je nekih pet do šest kilometara od Izbice, kako on to sam kaže. Sada ja predlažem da poslužitelj pokaže ovom svedoku, časni Sude, a ovo je slika Izbice iz vazduha, i to ćete vi naći u vašem registratoru za Izbicu, tabulator 2.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, molim vas pogledajte ovu sliku iz vazduha, ne znam da li se to dobro vidi na ekranu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, ne mogu to da vidim dobro. Evo sad vidim.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Na ekranu ćete videti neka slova. Prvo slovo "A", vidite to na ekranu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Slovo "A" označava mesto gde su se nalazile žrtve, mi smo bili prva grupa.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, vi u vašoj izjavi kažete da je prva grupa odvedena nekud. Da li vi tvrdite da se mesto kuda su vas odveli, gde su na vas pucali vidi na toj fotografiji?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne mogu baš da vidim dobro.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Molim da svedok pogleda na samoj fotografiji koja se nalazi na grafoskopu, a ne na ekranu. Jer ako pogledate na fotografiju tamo će vam biti lakše da vidite.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vidite slovo "B"?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: "B", tu smo bili mi sa prvom grupom.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta se desilo tamo gde pokazuje strelica koja ide od slova "B"? Šta se desilo na toj lokaciji?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Kada su nas poslali tamo, rekli su nam da se zaustavimo kod jednog zida na udaljenosti od osam metara, rekli su da im se okrenemo leđima što smo mi uradili. Rečeno nam je da kleknemo i pre nego što smo stigli da kleknemo, oni su otvorili vatru na nas iz automatskog oružja. Ljudi su popadali po zemlji, jedna žrtva je bila blizu mene.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, ja sam već dao rezime vaše izjave. Hteo sam samo da pomognete Sudu tako što ćete pokazati gde se ovo desilo. Ovo je mesto gde je vaša grupa streljana, ovo označeno slovom "B"?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li vidite slovo "C", pogledajte ovaj grafikon, vidite li slovo "C"?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li možete objasniti Sudu šta se tamo desilo, ako se nešto desilo?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je bila druga grupa, ne znam koliko je bilo žrtava u njoj.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zna li da je druga grupa takođe streljana i to na tom mestu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da pređemo na slovo "D", podesite grafoskop molim.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Slovo "D", označava mesto gde je bila treća grupa. Ne znam koliko je ljudi bilo u njoj. Znam samo da su oni bili blizu šume i da nije bilo preživelih u toj grupi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Pomalo je teško da se to vidi na grafoskopu, ali molim vas da nađete slovo "E". Na grafoskopu se to još uvek ne vidi. Evo ga u gornjem levom uglu. Da li vidite slovo "E", ovde?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ovo je mesto gde se nalazilo četiri grupa sa desne strane. Mnogi su tamo ubijeni. Devetoro ih je preživelo i spašeno. Oni su preživeli pokolj.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada bih hteo da vam pokažem neke fotografije snimljene iz vazduha.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Hvala.

SUDIJA MEJ: Mogu li ja da vidim te fotografije, molim vas?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Časni Sude, sledeće tri fotografije su iz registratora Izbice, tabulator 2, i to su fotografije 2, 3 i 4. Prva fotografija prikazuje jedan odevni predmet, tako bar izgleda. Da li znate šta je to?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je moja košulja. Košulja koju je probio metak.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možete li nam pokazati mesto gde je ušao metak?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Evo ovde, ovde i ovde.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Sledeća fotografija?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ovo je moj džemper, u njemu takođe ima tri rupe od metaka.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sledeća fotografija?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ovo je moja jakna. Ima jednu, dve, ne vidim treću rupu od metka, ali znam da ih je bilo tri.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam.

SVEDOK TAČI: Hvala vama.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ove rupe od metaka, da li su nastale tokom tog streljanja ili su one bile tu i ranije?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To se desilo tog dana kada sam pao na zemlju, meci su prošli kroz moju odeću.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada ću vam pokazati jednu fotografiju većeg formata. To je fotografija napravljena sa video filma. Pre svega, da li prepoznajete ova tela na fotografijama? Da li ste videli tu fotografiju ranije?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je to fotografija grupe ljudi koji su bili sa vama, koji su streljani?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Možete li mi pokazati najbolje što možete gde ste vi bili u toj gomili tela?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam bio ovde u sredini. Ovde je bio Uke i Isuf (Isuf).

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Ovo su bila sva moja pitanja za ovog svedoka.

SVEDOK TAČI: Hvala.

SUDIJA MEJ: Molim da se fotografije vrate. Hvala. Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u svojoj izjavi dana 25. marta 1999. godine, posle početka NATO bombardovanja, policija je postavila kontrolne punktove kod Jošanice (Jashanice) na oko tri kilometra od Brocne. Šta je NATO bombardovao u vašem kraju?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, to je tačno. NATO nije bombardovao u našem kraju uopšte nigde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste pre tog datuma koji pominjete dva puta napuštali selo i to još marta 1998. godine, i jula 1998. godine. Je li to tačno?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je bio stvarni razlog vašeg odlaska? Da li možda činjenica da su se u to vreme kao i tokom marta 1999. godine vodile borbe između UČK i policije i vojske?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, srpske snage su nas napale. Napale su sve nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko ih je bilo na strani UČK?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne znam koliko ih je bilo. Ali nije bilo OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A nije bilo OVK?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, bilo je.

SUDIJA MEJ: Dajte da ovo razjasnimo. Bitno je da ustanovimo da li je bilo OVK u selu pre 25. marta 1999. godine?

SVEDOK TAČI: Bilo ih je, ali ih je bilo više u drugom području.

SUDIJA MEJ: A da li je bilo ikakvih bitki 28. marta?

SVEDOK TAČI: Ne, oprostite, ranije. Pre toga.

SUDIJA MEJ: Pre nego što ste vi napustili selo, je li bilo nekih bitki tog dana?

SVEDOK TAČI: Ne, tog dana nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada su bile bitke između policije i vojske i UČK?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Bilo je borbi, kad je bilo borbi ne znam tačno kada, ali bilo je nekih borbi oko Jašareva (Jashareve).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje je bilo kada ste vi pre ovog dana o kome govorite znači dva puta napuštali selo, da li su bile bitke između UČK i policije?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam otišao i ne znam da li je bilo borbi ili ne. Ali sigurno je moralo biti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što ste vi napustili selo u julu 1998. i u martu, 1999. godine?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Zašto smo otišli iz sela? Zato što je došla srpska vojska iz opštine Klina (Kline), petog marta. Oni su došli, pa smo mi otišli. A 30. jula su ponovo došli sa obe strane

sa asfaltnog puta i sa strane Resnika (Resnik). Pa smo mi ponovo napustili selo da im ne bismo pali u ruke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, jesu oni i u martu, bilo u martu, bilo u julu, tražili nekoga, ili su pucali na nekoga ili su samo prolazili?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, oni su tog dana ubili dvoje ili troje ljudi, a onda su otišli iz Brocne ne znam kuda i ne znam šta se dalje desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko su bili to dvoje ili troje ljudi koje su ubili?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne znam njihova imena. Oni su bili iz drugih sela u okolini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz drugih sela u okolini, a bili su tu. Jesu bili u uniformi ili u civilu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, svi su oni bili u civilu. Bili su mladi ljudi svi oni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu imali oružje?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, ne, nisu imali oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je upravo u tom vašem kraju bilo mnogo snaga UČK, da je tu bilo 145. brigada UČK? A da je u celom kraju bilo oko 2.500, 111., 112., 113., 114., i 140. brigada u vašem kraju. Da li sve to znate?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Znam da ih je bilo, a koliko ih je bilo ne znam. Bilo ih je u Jošanici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A po podatku koji ja imam bilo ih je oko 2.500. Da li ih je bilo toliko ili ih je bilo manje?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To ne znam. Te stvari nisu istinite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u izjavi da ste strahovali od onoga što bi Srbi mogli da urade. Kad kažete da je policija postavila kontrolne punktove tri kilometra od vašeg sela, dakle, što ste se vi plašili od kontrolnog punkta policije koji je tri kilometra od vašeg sela?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Zato što smo videli čak još pre u Račku, videli smo u Likošanima (Likoshan) i u Ćirezu (Qirez), i zato smo bili uplašeni. Videli smo šta se tamo desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada kada je gospodin Rajnefeld čitao vašu izjavu, rekli ste da ste otišli u Izbicu jer tamo nije bilo OVK pa ste se smatrali bezbednijim. Je li tako, otišli ste u Izbicu zato što tamo nije bilo OVK i smatrali ste se bezbednijim zato što nema OVK? Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je tačno. To sam i rekao u svojoj izjavi jer je tako bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u vašem selu je bilo OVK pa ste ga napustili i otišli u Izbicu gde nema OVK? Je li tako ili ne?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Nije bilo OVK u našem selu tog dana, ne tog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kog dana je bilo?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Kog dana? Ne znam kog dana. Ali tog dana nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razlog vašeg odlaska u Izbicu bio je što tamo nema OVK. Što ste išli iz vašeg sela ako i u vašem selu nema OVK?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Zato što su oni došli iz opštine Klina, počeli su da pucaju. Pa smo mi otišli iz sela čim smo čuli pucnjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to što ste išli u mesto Izbicu zato što nema tamo OVK, da li to znači da tamo gde je bilo OVK da je bilo opasno zbog mogućih sukoba OVK i policije?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: U Izbici tog dana nije bilo OVK. Tamo gde ih je bilo, srpska vojska se nije usuđivala da ide. Oni su samo išli u područje gde je bilo starijih ljudi, žena i dece.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je išao u područja gde je bilo žena i dece?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Srpska vojska, vaša vojska. Znači, nisu išli tamo gde su bili pripadnici OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa je li to znači da se policija i vojska nisu nigde tukli sa OVK?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne. Mi se jesmo borili. Ali ja ne znam. Nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pošto vojska i policija nije bila u kontaktu sa OVK na vašem području, kako objašnjavate veliki broj poginulih vojnika na vašem području? Od koga su oni onda ubijeni?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Srpska vojska, ko bi drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o velikom broju poginulih vojnika Vojske Jugoslavije na tom području. Ko je njih onda ubio, ako kažete da su samo bili gde su bili civili?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja to ne znam. Ne znam da li je bilo žrtava jugoslovenske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na primer prvog aprila 1999. godine, baš u vašem selu, imam ovde podatak da je poginuo pripadnik MUP-a u vašem selu. Zove se Igor Urošević. Takođe veliki broj vojnika u tom celom vašem kraju u opštini Srbica. Da li vam je to poznato?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste čuli ništa o tome, ni za kakve bitke u kojima su ginuli i vojska i policija i UČK na vašem području?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Nisam čuo ništa o tome. Ja sam pokušavao da se negde sklonim sa svojom porodicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kažete u izjavi da ste noći 26 marta: "Moj prijatelj, Gani Rama (Gani Rama) iz Izbice su primili moju porodicu da prespava u jednoj sobi u njegovoj kući. Te noći je teško moglo da se spava zbog neprekidnog granatiranja". Je li to tačno?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je tačno, to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O kakvom je neprekidnom granatiranju reč, je li to bilo bombardovanje? Šta je to bilo što je tako bilo bučno, da nije moglo da se spava celu noć?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je bilo granatiranje sa strane srpske vojske, vaše vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koje selo je bilo granatirano 27. marta? Vi kažete "granatirano od strane naše vojske". Koja sela su bila granatirana?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Turičevac (Turiqeve), Kobilić (Kobiliq) i Jašarevo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi i vaša porodica od 26. marta do 28. marta ujutro imali bilo kakvih problema dok ste boravili kod Gani Rame?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, nismo imali nikakvih problema, on nas je vrlo toplo primio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li Hašim Tači (Hashim Thaqi) vaš rođak?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko vam je rekao da vas je bilo 157? Jeste to vi izbrojali ili vam je to neko rekao?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Žrtve?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vas 157 muškaraca su, rekli ste, izdvojili?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD: U transkriptu piše 157. Mislim da sam čuo i takav prevod. U rezimeu imamo drugu brojku. Samo sam hteo da budemo sigurni da svedoku ne citiraju nešto što nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A šta nije tačno, samo mi objasnite? Pošto ne znam šta sam pogrešno citirao.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nisam siguran da je optuženi pogrešno citirao, ali mi ovde u rezimeu imamo broj 147, a svedok, svedoku je rečeno 157, to je rečeno svedoku?

SVEDOK TAČI: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: To se radi o prevodu. Trebalo bi da razjasnimo sa svedokom.

SUDIJA MEJ: To ćemo sada da razjasnimo. Gospodine Miloševiću, postavite pitanje ponovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vam je rekao da vas je bilo 157? Jeste vi to prebrojali, ili vam je to neko rekao?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam sam izbrojao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ih sami izbrojali?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čitam na četvrtoj strani, treći pasus vaše izjave kaže: "Rekli su mi da nas je bilo ukupno 157". Tako ste rekli. Rekli su vam. Ne kažete da ste ih vi izbrojali. Nego kažete da su vam rekli.

SUDIJA MEJ: Da budemo fer prema svedoku, treba pročitati i prethodnu rečenicu. Tu piše: "Naterali su nas da sednemo u četiri reda na putu, bilo je ukupno preko 150 muškaraca. Rečeno mi je da nas ukupno ima 157. Ja sam bio među najmlađima".

SVEDOK TAČI: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne znam, gospodine Mej, šta nije fer prema svedoku. Pitao sam ga da li ih je on izbrojao ili su mu rekli. On kaže da ih je on izbrojao. U izjavi stoji da su mu rekli. Pitam šta je tačno. Vi ste rekli da vas je na toj poljani bilo nekoliko hiljada ljudi koji ste se skupili na tu poljanu. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko hiljada je bilo otprilike.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Oko 15.000, 16.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači oko 15, 16 hiljada ljudi izdvojili su 157, a kažete da su izdvojili muškarce. Znači ostalih 15 hiljada su bili žene i deca, a samo vas 157 je bilo muškaraca?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kad su vas podelili u dve grupe, vi kažete u vašoj je bilo 33, a znači u drugoj je ostalo 144. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Prva grupa, ja sam je prebrojao kad su nas odveli na to mesto. Nas je bilo 33, 30 je ubijeno na licu mesta, a troje je preživelo. Ja ne mogu da vam kažem koliko je bilo ljudi u drugim grupama. Ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste bili streljani i preživeli streljanje. To je suština vaše izjave. Vi kažete da vas je odveo, tu grupu, jedan policajac. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I osim njega jednog, niko nije bio s vama, samo on jedan. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja nisam video druge policajce, samo tog jednog. Drugi su ostali dole na livadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste išli dva po dva, je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Kad su nas izdvojili i kad su nam rekli da kleknemo, onda su nas naterali da sedimo u redovima, u četiri reda, dvoje po dvoje, i rekli su da će nas odvesti na jedno drugo mesto, a druge su odveli u Klinu, i tako smo mi sedeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li to znači dva reda, jedan iza drugog? Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Mi smo bili u redovima od po dvoje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kad ste se okrenuli prema njima, vi ste bili u jednoj vrsti i u drugoj vrsti. Znači u dve vrste, je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste bili u onoj drugoj vrsti, niste bili u prvoj, nego u drugoj. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: U prvoj vrsti, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači vi ste bili tu najbliži ovome policajcu što vas je streljao kako vi navodite?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam bio sa leve strane tog policajca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bio udaljen od vas?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Možda sedam ili osam metara, ne više od toga. Nisam baš merio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li samo taj jedan policajac bio?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, on je bio taj koji je pucao na nas, a Bog nas je spasao. Ja sam došao ovde da kažem istinu, i samo istinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači pucao je u vas i promašio vas sa sedam metara. Pucao je na vas, i kako su ovi popadali preko vas kad ste vi bili u prvoj vrsti, kad ste vi bili njemu najbliži?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam bio sa leve strane kao što sam rekao. I spasile su me te dve žrtve koje su pale preko mene kad je on pucao preko nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste malopre rekli da niko nije bio ispred vas, da ste vi bili napred.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, ne, ja sam bio sa leve strane, kao što sam rekao, ali nisam baš bio u prvom redu. Ja sam bio negde u sredini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bila su samo dva reda.

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste svi klečali na zemlji. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, jesmo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko su bili ovi što su bili levo i desno daleko od vas? Ovaj do vas što je takođe bio streljan, i ovaj levo i ovaj desno. Koliko su bili daleko od vas?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Pa, pola metra od mene, ne više od toga. Tako smo svi bili poređani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedan pola metra levo, jedan pola metra desno i oni su popadali preko vas. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koja su bila dvojica u vrsti ispred vas, kako su se oni zvali?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne znam baš kako su se zvali. Pali su preko mene. Uka je bio s moje desne strane, a Isuf sa leve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je bio ispred vas?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Bilo je puno ljudi. Ne znam kako su se zvali. Nisam znao svakog od njih po imenu. Oni su bili iz mnogih mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A iz čega je pucao policajac, iz puške, iz puškomitraljeza?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Pucao je iz mitraljeza, iz teškog mitraljeza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi znate da mitraljez sa daljine od osam metara probije dva tela u svakom slučaju, ako ne i više?

SUDIJA MEJ: Svedok može da kaže samo o onome što se desilo njemu. Može samo da da svoj opis stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste klečali, jedan desno od vas, na pola metra drugi. Na vas sa osam metara puca iz mitraljeza, promaše vas i ova dva što su na pola metra levo i desno u klečećem stavu padnu preko vas. Jedan vam padne s leve strane, jedan vam padne s desne strane, i vi ostanete ispod njih. Je li to vaš opis?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li poznajete policajca koga opisujete u vašoj izjavi na strani 5, drugi pasus?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li taj policajac pucao na celu vašu grupu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kasnije ste otkrili da imate tri rupe od metka na leđima svoje jakne, džempera i košulje, ali da vas nijedan nije zakačio. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da, to je tačno, i tek onog dana kad smo ih sahranili ja sam primetio rupe od metka na svojoj odeći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kako su mogli da budu na leđima rupe od metka ako je ovaj čovek pucao u vas i stajao ispred vas? Vi kažete da je možda sa strane. Rekli ste da je on pucao ispred vas, a ne sa strane?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: To je bila ona ista osoba koja nas je tamo odvela, i ta osoba je i pucala na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato i pitam. Ako je on bio ispred vas, a vi imate rupe na leđima, i kažete da je to možda neko sa strane pucao, kako ste mogli da dobijete te rupe od metaka na leđima kad je osoba koja vas streljala pucala ispred vas?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: On je bio sa naše desne strane, ne ispred nas. On je bio osam metara od nas, a onda je počeo da puca iz mitraljeza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što znači on je pucao na sve vas sa strane, a ne ispred vas? A kako ste otkrili, recite mi, da su ostali muškarci kasnije likvidirani?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Posle tri minuta sam se osetio slabim, pao sam u nesvest, i onda sam video da su ova druga dvojica pala na mene i da su me okrvavila, i posle nekih 30 minuta Demuš Aslani (Demush Asllani) je počeo da stenje i ja sam mu rekao: "Drži se hrabro, Demuš. Mi smo sretni što smo preživeli". Rekao sam mu: "Nemoj ništa da govoriš". On me je pitao: "Ko si ti?" Ja sam rekao: "Ja sam Miljazin Tači iz Brocne", a druga osoba koja je preživela je Šećir Halil (Sheqir Halil) iz Vojnika i onda smo rekli: "Vidi šta se desilo, koliko žrtava". Treći preživeli nije sa nama uopšte pričao. On je bio malo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. Da li je prvog aprila Demuš Aslani sahranjen u vašem prisustvu kada ste vi pomagali oko sahranjivanja?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Pomogli smo prilikom sahrane. Sahranili smo sve, a ne samo Demuša Aslanija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, njega ste svakako sahranili, je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Njegova porodica je bila tamo, i sin i ja sam isto bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tu ste ih sahranili, je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Tamo ima jedna livada i komšija nam je dao parcelu gde da ih sahranimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate li ko je Aljuš Ljirija (Alush Liri)?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate nekoga ko je snimao, pravio fotografije tih žrtava?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ta osoba je Ljiri Ljoši (Liri Loshi). On je taj koji je fotografisao žrtve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa za njega vas i pitam. Da li ga poznajete?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. Ali vi ste spomenuli neko drugo ime, zato sam ja rekao ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je onda moja greška. Dakle, znate Ljoša Lirija koji je snimao žrtve tog događaja o kome vi pričate. A da li znate da je on napravio i spisak žrtava, spisak žrtava i snimio žrtve?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Da. To je uradio tog dana. Moj rođak Sef (Sef Thaqi) i ja smo bili tamo. I on je imao fotoaparat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da. A da li znate da u spisku nema imena Demuša Aslanija, za koga tvrdite da je tamo sahranjen zajedno sa ostalima? Da li znate da mu nema imena u tom spisku?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Pa, on jeste na spisku žrtava, to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada mi, molim vas, objasnite jedno, bilo je 16.000 ljudi, vas su izdvojili 157, a kažete 147 je tu nastradalo. Da li je tačno da je UČK organizovala tu sahranu?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Na sahrani su bili civili i pripadnici OVK-a. Oni su bili tamo da pomognu da se sahrane žrtve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. I svjedok govori o tome da je UČK, vi ste izjavili, u stvari, na strani 6, pasusa tri, možete da proverite: "Sahranu žrtava organizovala je UČK. Ukupno je bilo 147 žrtava srpskog pokolja. Neka tela su odnele porodice i sahranile ih na drugom mestu, a na poljani sahranjeno je 130 žrtava". Jeste to tako vi izjavili?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam rekao da je bilo civila kao i pripadnika OVK-a koji su nam pomogli. Ja sam bio jedan od tih ljudi koji je sahranjivao te ljude. Neki su odneli tela žrtava da bi ih sahranili negde drugo. Bilo je ukupno 147 žrtava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je nekoliko, a 130, znači većina, eto 17 je odneto, odnele porodice, a 130 ostalo, tu sahranjeno, i vi kažete sahranu žrtava organizovala je UČK. To vam piše na šestoj strani u trećem pasusu. Je li tako?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja kažem da je bilo više civila, a manje pripadnika OVK-a koji su učestvovali u sahranjivanju civila, žrtava. To je sve što sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Evo, u sredini trećeg, pred kraj trećeg pasusa na šestoj strani, od prvog slova do tačke, rečenica kratka i glasi: "Sahranu žrtava organizovala je UČK".

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, o tome smo već diskutovali. Gospodine Tači, ne morate više na to da odgovorite, već ste odgovorili. Gospodine Miloševiću, ostalo vam je još dva minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je od tih 15, 16 hiljada ljudi i toga svega što se desilo, ti koji su sahranjeni u stvari pripadnici UČK-a koji su poginuli u borbama sa vojskom i policijom?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Oni koje smo mi sahranili nisu bili pripadnici OVK-a. Bili su svi civili u dobi od 38 godina, bilo je dece od šest meseci, šest nedelja, bilo je i žena, starijih.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapuškoviću, da li imate pitanja? Ne. Ovim ste završili vaše unakrsno ispitivanje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Ne, časne sudije, nemam pitanja za ovog svedoka

SUDIJA MEJ: A vi, gospodine Rajnefeld?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo jedno pitanje, ako mi dozvolite. Gospodine Tači, tokom unakrsnog ispitivanja se osporavalo kako to da se rupe od metka na vašoj odeći nalaze pozadi kada ste se vi nalazili napred. Samo da bismo pojasnili, kada je počela pucnjava jeste li vi klečali?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam ležao na zemlji. Ja sam se iz klečećeg položaja spustio, sagao i legao. I ne znam ništa o onome šta se desilo, kao što sam rekao, ja sam ove rupe od metka našao tri dana kasnije.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo da pojasnimo, kada su se oglasili prvi meci, da li ste tada već ležali ili ste tada još uvek klečali?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ja sam klečao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste bili licem okrenuti ka policajcu, leđima, sa strane, u kom ste položaju klečali?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne, ne. Mi smo leđima bili okrenuti ka njemu. Rekao nam je da gledamo u potok, u planinu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I, molim vas, ispravite me ako grešim, ja pokušavam da zamislim kako je to izgledalo. Vi ste bili leđima okrenuti policajcu i klečali, tako da su vaša leđa zapravo bila okrenuta ka njemu, zar ne?

SVEDOK TAČI – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC RAJNEFELD: U redu. Hvala.

SVEDOK TAČI: Hvala vama.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tači, vi ovim završavate svedočenje, hvala vam što ste došli na Međunarodni sud da svedočite, sada možete da idete.

SVEDOK TAČI: Hvala vama i drago mi je da znam da na svetu ima pravde za one koji govore istinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prema ovom spisku svedoka koji ja imam, koji je poslednji koji sam dobio, sada slede Draga Mustafa (Mustafa Draga), dobro Nauman je prošao, on nije bio po svom redu, znači: Draga Mustafa, Skot Bradok (Scott Braddock), Vlasi Azem (Azem Vllasi), Hodža Hani (Hani Hoxha), Hadžiavdi Ismet (Ismet Haxhiavdi), Beriša (Berisha) i tako dalje. Je li to red kojim ćemo imati svedoke od ponedeljka ili nije, ili imate neke promene?

SUDIJA MEJ: Biće sigurno jedna izmena, a ona se tiče Skota Bredoka. Još nismo doneli odluku o njemu. A što se tiče ostalih, gospodine Rajnefeld, da li će oni ići redom kojim je određeno na poslednjem spisku?

TUŽILAC RAJNEFELD: Za nekoliko minuta će se odštampati nov spisak koji će biti podeljen, ali inače, da, gospodin Draga će biti sledeći svedok. Ukoliko želite, možemo odmah da počnemo sa njim. Posle toga ide Hodža i onda Hadžiavd i onda Beriša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A gde je Vlasi? Imali ste i Vlasija ovde?

SUDIJA MEJ: On neće svedočiti. Nismo dozvolili da on svedoči. O tome smo odlučili pre neki dan. Da, trebalo je da se njegovo ime ukloni sa spiska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pitam zato što je on na listi. On se pojavljuje na listi posle onoga što ste rekli.

TUŽILAC RAJNEFELD: Dostaviću vam novi spisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Draga Mustafa i onda Hodža Hani.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da. A onda ide ovaj redosled koji je ovde naveden. Dakle ako on gleda prethodni spisak, redosled ostaje isti i jedini koji će nam nedostajati su ona tri koji idu odmah posle Drage, jer smo imali Naumana. Nismo doneli odluku vezanu za sledećeg svedoka. I Vlasi, doneli smo odluku i njega nećemo zvati. Onda se spisak nastavlja.

SUDIJA MEJ: Ja mislim da treba reći da Tužilaštvo povlači gospodina Vlasija, za sada, iako možda će ga pozvati kasnije tokom suđenja, ali zar sada on neće svedočiti.

TUŽILAC RAJNEFELD: Ja vidim da imamo sada još par minuta. Da li hoćete da pozovemo sledećeg svedoka ili idemo na pauzu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Oprostite.

SUDIJA MEJ: Bilo bi zgodno da napravimo pauzu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jedan prigovor. Smatram da čak i po vašim pravilima, pošto vi saopštite svedoku da mu je svedočenje završeno, da svedoku ne bi bilo ispravno uključivati mikrofon i dozvoljavati da drži govore. To se desilo već nekoliko puta.

SUDIJA MEJ: To je jednostavno komentar koji svedoci daju. Oni su prešli veliki put. Mnogi od njih su preživeli strahote, i prema tome, ukoliko žele da kažu par reči, nije u redu ne dozvoliti im. Ali to nema nikakvog uticaja, ne morate se brinuti, gospodine Miloševiću, to nema nikakav efekat na dokazne predmete u ovom postupku. Sada prekidamo sa radom i nastavljamo u ponedeljak u 9.00 ujutru, koliko se ja sećam.

Fond za humanitarno pravo